

Kuvaluettelo Kurkijoki-museon kuvista

Tapio Nikkari 2004

Kurkijoki-museon talkoissa 2004 tein oheisen kuvaluettelon näkemistäni kuvista.

Luettelossani on aina alussa kuvan numero eli oma järjestysnumeroni. Sen jälkeen on kuvan takana tai siinä kiinni olevassa lapussa oleva teksti, mukaan luettuna kuvan taakse kirjoitetut numerot. Teksti saattaa olla peräisin useastakin samaa aihetta esittävästä kuvasta.

Kaksoiskauttaviivan // jälkeen on kopioitu omat kommenttini tai useimmiten Kurkijoki-teoksista löytynyt ko. kuvaa tarkoittava teksti. Teosten nimet on lyhennetty:

MK = Muistojemme Kurkijoki,

IV = Kurkijoen historia IV,

KKK = Kurkijoki, kuvat kertovat,

KSE = Kurkijoki, sodasta evakkoon ja

KYKY = Kurkijoki, kylästä kylään.

Lyhenteen jäljessä oleva numero tarkoittaa ko. kirjan sivunumeroa.

Kirjain-numerosarja kuten L1-20-013-1550 viittaa www.kurkijoki.fi:n kuvaluetteloon.

KJ = Kurkijokelainen-lehti. No ja vuosi.

Todennäköisesti ennen sotia otettuja kuvia

1. Tervun meijeri. Valok. Toivo Immonen
2. Kurkijoen kauppakylä. Postikortti
3. Lopottia 1930-luvun lopussa. Vesa(?) Juvosen liiketalo rakenteilla. Taustalla hiidenmäki. Aune Niskasen kok.
4. Opettaja K.K. Tyrnin perhe Alholla. Valok. Pekka Kyytinen. Anni Kyytisen kok
5. Op. Lehtosen luokka retkellä syksyllä 1938. Mikrilä?
6. Viktor Maijalan talo Mikrilässä. Lempi Huittisen kok.
7. Kaksi teltan pohjaa Mikrilässä Mäkelän pihalla. Marjatta Auvisen kok. // Saattaisi olla jatkosodan ajoilta.
8. Marttojen talkoot Mäkelässä v. 1939. Mikrilä.
9. Mäkelän pihassa Mikrilässä marjaan menossa. Marjatta Auvisen kok.
10. Viktor Maijalan talo ja peltoja Sortavalan radalta katsottuna Mikrilän kylässä. Lempi Huittisen kok.
11. Purjealus on tuonut halkoja Kurkijoen osuusmeijerin rantaan 1920-luvulla. Valok. Hannes Hakulinen.
12. Itsenäisyyden 20-vuotisjuhlanä korostettu sankarihauta. Valok. P. Teräntö. Jälj. Rainar Hakulinen.

13. Kirkonkylää. Valok. Ida Kauppi. Jälj. Rainar Hakulinen // Etualalla maamiesopiston rakennuksia, oik. kirkko. Taustalla keskellä Mammalanmäki, sen edessä matalampi Säkinmäki.
14. Kurkijoen Lopotin Hiidenmäen rinnettä, Emil Hurmeen talo. Valok. Kari Hurme. Jälj. Rainar Hakulinen
15. Sankaripatsaalla itsenäisyyspäivänä
16. Sankaripatsaalla oli jouluna kynttilöin valaistu joulukuusi. Taustalla näkyy jouluvalaistun kirkon sakasti. Valok. Pekka Kyytinen
17. // Vapaussodan sankaripatsas kirkkopuistossa
18. // Kurkijoen kirkko, ilmeisesti joen jäältä kuvattuna. Oikealla Hiitolaan ja opistolle vievän tien silta.
19. Opiston opettajien taloudenhoitajia ja oppilaskunnan ruokalan työntekijöitä. Kuvassa vasemmalta inkeriläinen Helena Kesseli, Hilja Siira, Maija Viljakainen, Hilma Jussilainen, Aino Jussilainen, Martta Hiltunen. Samanlaisissa leningeissä eläinlääkäri Gummeruksen kotiapulaiset, joiden nimet oli muistaakseni Hämppi ja Höök. Anna Lääperi ja istumassa hänen tyttänsä Aino. Ijäs, en muista ristimänimeä, enkä viimeisen henkilön nimeä. Taustalla johtajan rakennus ja vasemmalla näkyy vähän ruokalaa. Johtajan rakennuksesta alkaa se pitkä katu. Taustalla oli puistoa ja pitkän laiturin päässä uimahuone tai pukeutumishuone. Aino Jussilainen, Kurkijoki. 19. 94.
20. Kurkijoen markkinat? vai kuva kirkkokansan hevosista? Valok. Pekka Kyytinen. Anni Kyytisen kok. // Sopisi olemaan markkinat, jotka pidettiin Säkinmäen ja kirkon välissä.
21. Pekko Häklin Savojalta omistama auto v. 1929. Pekko oli isäni Matti Rasilaisen eno. Hän istuu autonkuljettajan vieressä. Kuvan lähettäjä Sirkka Lunki on 9 kk vanha. Olen isän ja äidin välissä. Sisareni Aino on äidin takana. Muut neljä ovat palvelusväkeä. Aino Rasilaisen (o.s. Könönen, Hiitolan Raholasta) albumista. Kurkijoki-säätiö. Lahj. Sirkka Lunki.
22. Sosionomi Juhani Heikkilä // Toisessa tekstissä Heikkinen. 10. 227.
23. Hopi-intiaanien parissa vaikutteita hakenut nuorukainen. 12. 215.
24. Lauri Rauhala. 9. 204.
25. Dosentti Matti Luoma, 21. 15. 223.
26. Valamon Kansanopiston johtokunnan puh.johtaja Isä Ambrosius laumansa keskellä. Nämä kuvat ovat Terännön Paulin ja saavat jäädä säätiölle. // Tarkoittanee kuvia 22-26, jotka ovat ilmeisesti samasta tilaisuudesta.
27. Läh. Mäkitalo Heimo Punkasalmi. Valok Aapa Kalle (Käkisalmi). 213/No 4 // Svea Saarisen mukaan saattaisi olla Elisenvaarassa Mikrilään lähtevän tien varressa Mäkitalon liiketalon paikalla sijainnut rakennus.
28. Läh. Mäkitalo Heimo Punkasalmi. Valok Aapa Kalle (Käkisalmi). 213/No 5. // Olisikohan Elisenvaarasta? (T.N.)
29. Läh. Mäkitalo Heimo Punkasalmi. Valok. Sama. 213/No 16. // Olisikohan Elisenvaarasta? (T.N.)

30. // Lopotista – luultavasti Säkinmäeltä – kaakkoon Laikkalanlahdelle otetut 2 kuvaa. Kuvat ovat lähes identtiset, paitsi että pienemmässä on Kuuppalan kalliolla (kunnantalon yläpuolella) vaalea talon näköinen läiskä = artefakta?
31. // Kurkijoen kirkonkylän asemakaavaa. Vas. reunassa joki, siitä oikealle pystysuunnassa tummalla pohjoiseen Elisenvaaraan johtava tie ja joen yli Hiitolaan johtava tie. Joesta oikealle vas. alhaalla on kirkon alue, jossa iso tumma piste ilmeisesti tarkoittaa kirkkoa. Alueen 20⁸⁰ pohjoisosaan sijoittuu Säkinmäki.
32. Läh. Rouva Emma Jussilainen, Tampere, Väinölänkatu 2 A 5. Valok. J. Rapo, Ihala. 310/2.// Voi olla jatkosodan aikainen kuva.
33. // Kesäinen maisema. Kaivon kannella istuu nainen sylissään pieni lapsi. Takana seisoo tyttö.
34. Rainar Hakulinen // Kesäinen kuva, jossa 14 naista ja tyttöä istuu heinikossa mäellä. Takana peltoaukea, jonka takana metsän peittämä mäki.
35. // L1-20-013-1550: Opettaja Anni Autere on ottanut luokkansa pojat auttamaan veneen vesillepanossa keväällä. Taustalla näkyy vanha laivalaituri, joka on muisto muinaisesta vilkkaasta kaupankäynnistä Pietariin. Tässä se on jo menettänyt toisen puolensa. Sitä käytettiin uimapaikkana ja Valamoon menijöitä hakivat siitä Valamo- ja Otava-laivat. Taustalla Himohirsi. Kuva on vuodelta 1929 tai 1930.
36. // Kuusi miestä ja kaksi naista pöydän ääressä. Kokous?
37. // 13 valokuvaa Elisenvaaran aseman piirustuksista.
38. Kiiskan salmi Tervussa. ”Laatokan mainingit”. Jälj. Rainar Hakulinen. 5. 135 // KYKY 417: Kiiskansalmen jylhää pohjoisosaa ilmakuva. Oikeassa reunassa Lumivaaran Mykrimyksensaari ja vasemmalla Tervun harvaan asuttua saloseutua. Kuvan yläreunassa Helmelänselkä, jonka yli jatkuu ”kiiskamainen” vuono ohi oikeassa yläreunassa olevan Pärtylinriutan. Kurkijoen historia.
39. Postin rinne. Ylhäällä postitalo, alempana terveystalon asunto. // MK 40: Kirkonkylän postikonttori ja sairaanhoitajan asunto sekä sairaitten vastaanottotupa.
40. // MK 297: Elisenvaaran lottien lääkintä- ja muonituskursseilta.
41. Lottalupaus sankarihaudalla 12.7.1931. Valok. J. Kauppi. Jälj. R. Hakulinen // IV 299: Savoijan lotat Kurkijoen sankarihaudalla lottalupausta antamassa.
42. Carl Gustaf Olsoni (seisomassa) ja Adolf Emerik Olsoni. 6. // IV 42: A.E. Olsoni poikansa Carl Gustafin kanssa, joka oli ensin isänsä apulaisena, sittemmin Kurkijoen seurakunnan kappalaisena. (Ellen Siivosen kokoelmasta).
43. Kurkijoen kirkkokansaa, postikortti. // IV 26: Lopotin kirkkorantaa vuosisadan vaihteessa. Uno Varjuksen kokoelmasta.
44. Lopotin nahkatehdas oli arkkitehtuurisesti erikoinen. Valok. Elsa Arokallio. // KKK 147: Lopotin nahkatehtaan rakennus oli varsin erikoinen rakennustyyliltään. Tehtaan perusti v. 1882 Nikolai Räcköläinen. Väliällä tehdas oli vuokralla ja Kurkijoen osuuskaupan omistuksessa. Kurkijoen kunta osti tehtaan tontteineen v. 1938 suunnitellun sairaalan paikaksi ja myi huonokuntoiset rakennukset v. 1939 purettaviksi.

45. Torvisen mylly Savojalla. Anni Parikan kok. Jälj. Rainar Hakulinen.// KKK 143: Torvisen mylly sijaitsi Soskuanjoen Savojan kylässä. Mylly antoi myös valovoimaa lähitaloihin. Omistajan mukana myllyn nimi muuttui. Se oli Huotilan mylly, Ijäksen mylly ja Everin mylly. Valok. Ilmari Pörsti.

46. 21 // KKK 16: Näkymä avo-Laatokalle päin Lapinlahden kylän Lauvatsaaresta. Kurkiniemen ohi Laatokalle johtava laivaväylä näkyy kuvan oikeassa reunassa. Kuvassa on myös kelloseppä Emil Hurmeen omistama huvila saaren pohjoispäässä.

47. // KKK 15 Toinen kapea vuonomainen lahti lähti Kurkiniemen läheltä luoteeseen Lapinlahden kylään. Lahti oli noin 4 km pitkä ja noin 50-150 metriä leveä. Lapinlahden kylän keskustassa se päättyi Jätjärveen. Kuvassa tämän vuonomaisen lahden kalliorantaa.

Elisenvaara ennen sotia

48. 318. 29. 196. // KKK144: 1930-luvun lopulla rakensi kirvulainen yhtiö vehnämyllyn Elisenvaaran aseman kohdalle radan länsipuolelle. Mylly ehti toimia vain muutaman kuukauden ennen evakkoon lähtöä.

49. Läh. Mäkitalo Heimo, Punkasalmi. Valok. Nikkanen Vilho (Kanneljärvi). 213/No 8. 309. // KYKY 73: Elisenvaaran asemanseudulla oli 1930-luvulla myös voimakasta rakennustoimintaa. Kuvassa kirvulaisen yhtymän vehnämyllyrakennus kohoamassa aseman taakse. Mylly ehti toimia vain muutaman kuukauden ennen evakkoon lähtöä. Valok. Vilho Nikkanen.

50. Metsänvart. E. Tulosen talo, jossa oli turvapaikka Eva-asema-alueella pommitettaessa. Valok. Toimi Suuronen, os. Pieksämäki. 528/No 15. // Huutomäessä, muutaman kilometrin päässä Elisenvaarasta pohjoiseen, lähellä rautatietä, oli Tulosen talo.

51. Elisenvaara. Leskisen talo ennen sotaa. Valok. ja läh. T. Suuronen, Pieksämäki. 528/No 7.

52. Valok. J. Rapo, Ihalan as. 254, 293. // M2-03-098-1979: Pekka ja Hilikka Mutikainen olivat sisaruksia ja kävivät molemmat Elisenvaaran yhteiskoulua.

53. Näkymä Elisenvaarasta ”radan takana” Huutomäen tien varrella. Etualalla Pakarisen talo, takana Väyrysen talo. Valok. Holi, T. Läh. Kotaluoto, I. 64:2.

54. 95. 306. // KKK 50: Kotavaaranjoki Elisenvaaran asemanseudulla maatuui ja aiheutti tulvia, jonka takia se perättiin miesvoimin. Kuvassa joen perkaajia työssään radan länsipuolella. Taustalla näkyy ratapihaa ja ”Pusutunneli”. Vasemmassa yläkulmassa rautateiden pumppuhuone. Valok. Arvi Nousiainen.

55. Elisenvaaran veturitallin edustalla. Eino Huttusen kok.

56. Evr. ratapihaa valonheittäjätornista Alhoon päin katsottuna, ratapihan eteläpää. Valok. ja läh. Toimi Suuronen, Pieksämäki. 528/No 3. / KKK 49: Elisenvaaran yli kilometrin pituista ratapihaa etelään Viipurin suuntaan. Kuvan oikeassa ylänurkassa Viipurin rata haarautuu vasemmalle ja Lappeenrannan rata oikealle. Kuvan vasemmassa ylänurkassa näkyy asemanseudun rakennuksia. Tervaportintie ratapihan vasemmalla puolella. Valok. Toimi Suuronen. YKY 65: Elisenvaaran asema oli 1930-luvun lopulla vilkas ja tärkeä neljän rautatien risteys. Kuvassa Elisenvaaran ratapihaa Viipurin ja Lappeenrannan ratojen suuntaan. Kuvan oikeassa ylänurkassa Lappeenrannan rautatie kääntyy oikealle ja Viipurin rautatie vasemmalle. Vasemmassa laidassa olevan rautateiden asuintalon yläpuolella ja edelleen Viipurin

radan suuntaisesti kulkee Elisenvaaran pääkatu ja siihen liittyen kuvan keskellä, ratapihan vierellä ns. Tervaportintie. Valok. Toimi Suuronen.

57. Ratapihaa Sortavalan ja asemarakennuksen suuntaan. Valok. Toimi Suuronen. Jälj. Rainar Hakulinen. 307. 351. 92. // KKK 49: Elisenvaaran ratapihaa pohjoiseen Sortavalan suuntaan. Asemarakennus on kuvan keskellä. Kuvan oikeassa alanurkassa rautateille kuuluvia rakennuksia ja ylänurkassa Mikrilän kylään johtavan maantien varrella olevaa asutusta. - Valok. Toimi Suuronen.

58. Elisenvaara 19. August 1938. Saksalaisen ottama ja lähettämä Saksasta. Läh. ?, Kokkola, Kuulakatu 14. 364/No 9. // MK 170: Nuoria marjanmyyjiä Elisenvaaran asemalla. // *Kahdeksan marjanmyyjälasta. Muutama vuosi sitten Kurkijokelainen julkaisi tämän kuvan ja siinä olevien lasten nimet.*

59.

60. Ruotsin kuningas Kustaa V Elisenvaaran asemalla seurassaan prinssi sekä Viipurin läänin maaherra Lauri Relander (oik.). Vastaanottajina Heikki Malmivaara (oik.) ja hänen takanaan rovasti Gustav Arokallio. Elma Mylenin kok. 123. // KK 63: Ruotsin kuningas Kustaa V Elisenvaaran asemalla v. 1925. Kuninkaan vieressä vasemmalla prinssi Wilhelm ja oikealla presidentti Lauri Kr. Relander. Kunnanvaltuuston puheenjohtaja Heikki Malmivaara (selin) toivottaa kuninkaan tervetulleeksi. Malmivaaran takana rovasti Gustav Arokallio.

61. Presidentti Ståhlberg keskustelee piiriläkäri N.J. Arppen kanssa Elisenvaaran asemalla. Hänen seurassaan on Viipurin läänin maaherra Lauri Relander. Taustalla oikealla asemapäällikkö Bergman. Yleisön joukossa oleva sotilashenkilö on A. Salmela, sk:n paikallispäällikkö. Inga Weikkolaisen kokoelmat. Jälj. Rainar Hakulinen. 546. 125. D 3.3. // KKK 64: Presidentti K.J. Ståhlberg Elisenvaaran asemalla v. 1921. Presidentin takana on Lauri Kr. Relander, joka silloin toimi Viipurin läänin maaherrana.

62. Vieraita Elisenvaaran asemalla. Pres. K.J. Ståhlberg. Elma Mylenin kok.

63. Ruotsin kuningas vierailulla Elisenvaarassa. Kuorossa eturivissä nuolella merkitty Anni Blomberg. 547. 124. // KKK 63: Ruotsin kuningas Kustaa V Elisenvaaran asemalla v. 1925. Kuvassa vieraat kuuntelevat kuoron laulutervehdystä. Kuninkaan seurueessa ovat prinssi Wilhelm ja presidentti Lauri Kr. Relander.

64. Elisenvaaran vanha asema. 133. 350. // KKK 163: Elisenvaaran ensimmäinen asemarakennus, joka palveli yleisöä ns. Karjalan radan valmistuttua v. 1893. Rataosa Antrea–Sortavala avattiin liikenteelle 1.11.1893. MK: Elisenvaaran ensimmäinen asemarakennus, etualalla asemapäällikkö K. Kirjokallio.

65. Elisenvaaran toinen asemarakennus. 351. // KKK 163: Elisenvaaran asemarakennus laajennettuna 1900-luvun alussa.

66. 613. // Sama rakennus kuin edellisessä kuvassa, mutta sivulta kuvattuna = Elisenvaaran asemarakennus laajennettuna 1900-luvun alussa.

67. Elisenvaaran asemarakennus v. 1915. Helli Rantalan kok.

68. Elisenvaaran asema. Elma Mylénin kok. // 1920-luvulla.

69. 134. // KYKY 67: Elisenvaaran asemarakennus. Lehtikioskista oikealle asemaravintola. Rakennuksen keskellä kellon kohdalla ja siitä oikealle olivat odotussalit, lipunmyynti sekä matka- ja kiitotavaratoimisto. Oikeanpuoleisessa päässä sijaitti junanlähettäjän toimisto. Postikortin mukaan.

70. Elisenvaaran asema. Postikortti. Faine Salmelan kok. // 1920-luvulla.
71. 639. // KKK 48: Elisenvaaran asemanseudun kyläkuvaan kuului kiinteästi rautatie. Rautatieasemalla oli vilkasta junien lähtö- ja tuloaikoina. Usein tultiin asemalle "katsomaan junia" tai tapaamaan tuttuja.
72. Elisenvaaran asema 1928. Postinhoitaja. Rautatiekirjakaupan myyjä. 12. 122.
73. Elisenvaaran asemalta kesällä 1939. Antero Komosen kok. Jälj. Rainar Hakulinen.
74. Elisenvaaran asema, asemamies Heikki Hähmi. Lyydia Jukosen kok. 640. 353. // KKK 164: Elisenvaaran asemalle saatiin 1930-luvun lopulla junien lähtöaikoja osoittava laite. Kuvassa näkyvät iltajunien lähtöajat: Viipuriin 20.02, Sortavalaan 20.21 ja Savon linnaan 20.23.
75. Elisenvaaran rautatieläisten asuintaloja. Viktor Kärrin kok. 330. 96. // KKK 51: Elisenvaaran rautatieläisten asuintaloja, ns. kasarmeja. Etualalla asemalle (vasemmalle) johtava maantie. KYKY 67: Rautatieläisten "kasarmeja" aseman lähistöllä. Muistojemme Kurkijoki.
76. Elisenvaaraa. Kyösti Kärrin kok. 310. 99. KKK 51: Rautatieläisten asuintaloja Elisenvaaran asemanseudulla. Vasemmassa ylänurkassa eräs uusimmista asuinkasarmeista, jonka lähellä on ns. Tervaportti. Maantie asemalle lähempänä kasarmeja, Tervaportintie taaempänä ratapihan vieressä. Taustalla vanha veturitalli.
77. Rautatieläisten kasarmeja. Valde Räihän perik. kok. Jälj. Rainar Hakulinen. 136. // Elisenvaarassa.
78. Kasarmi. Valok. Heikki Poutanen. Jälj. Rainar Hakulinen.
79. Viipurin Linja-auto Oy:n autoja 1938 Elisenvaaran asemalla. Vasemmalla kuljettajat Uno Leppänen ja Veikko Tarvonen sekä rahastajat ? ja Tauno Huolman. Tauno Huolmanin kok. 363. // KKK 169: Elisenvaaran ja I. upotin välillä hoiti Viipurin Linja-autoliikenne Oy säännöllistä liikennettä 1930-luvun lopulla. Kuvassa autoja ja henkilökuntaa Elisenvaaran asemalla. Auton vieressä kuljettajat Uno Leppänen ja Veikko Tarvonen. Äärimmäisenä oikealla rahastajana toiminut Tauno Huolman.
80. Tauno Huolman Viipurin linja-auto Oy:n rahastajana 1938 Elisenvaaran asemalla. Tauno Huolmanin kok.
81. Bussi Sortavalaan. Taustalla Elisenvaaran asema.
82. Elisenvaara 1928. Asemapäällikkö Bergmanin asunto. Ida Hämäläinen pyörällä. 17. 76.
83. Elisenvaaraa Pusutunnelin kohdalta Mikrilän suuntaan. Etelä-Karjalan museon kok. // Oik. alhaalla Kotavaaranjoki.
84. Elisenvaaraa Mikrilän tien varresta. V. 1929 Elisenvaaran asemalle päin otettu kuva Anttosen katolta (kirkkaammat kuvat tuttavilla). A. Nousiainen. Pieksämäki 1940. No 3. 309. 99. 84. // KKK 52: Elisenvaaran asemanseudua pohjoisosassaan Mikrilään johtavan maantien varrella. Vasemmalla Taunin (ent. Tichanoff) tiilitehdas ja Riikosen talo, etualalla Arvi Nousiaisen hyvin hoidettua puutarhaa. Valok. Arvi Nousiainen. KYKY 59: Elisenvaaran asemanseudua Mikrilän tien varrella. Vasemmalla Taunin tiilitehdas ja Riikosen talo, etualalla Arvi Nousiaisen hyvin hoidettua puutarhaa. A. Nousiaisen kokoelmasta.

85. Elisenvaaran asemanseutua Mikrilän suunnasta. Edessä Taunin tiilitehdas, keskellä asema. Valo. A. Nousiainen. Jälj. Rainar Hakulinen. 89.
86. Mikrilän tien varrella. Elisenvaaran rautatieläisten omakotialue. Otto Hannosen talo 1939. Oikealla Huovilan talo. Valok. T. Suuronen. A. Nousiainen. Elisenvaara. Pieksämäki. 527/19. 169. 3645. // MK 61: Otto Hannosen talo Elisenvaarassa.
87. A. Nousiaisen talo rakenteilla v. 1935. Valok. A. Nousiainen.
88. A. Nousiaisen talo Mikrilän tien varrella. // Mikrilän tien toisella puolella A. Marttilan talon pääty.
89. Kevät toi Einolle valkolakin ja 2 päivän päästä tykistöunivormuun ja res.vänr. 1940. Kuvassa äiti, jonka 4 poikaa oli sodassa ja koti jäi rajan taakse. A. Nousiainen, Pieksämäki 1940. No 14. // Einon kohdalle on kuvan taakse merkitty *Eino Terävä?* // C1-03-033-0428: Eino Terävä Parikkalasta sai ylioppilaslakin keväällä 1939. Hän kaatui 31.7.1941 Tyrjällä. Kuvassa hänen omaisiaan sekä A. Nousiaisen väkeä. // Svea Saarinen tunnisti ylärivissä vasemmalla seisovan miehen Erkki Nousiaiseksi ja hänen alapuolellaan seisovan naisen rouva Nousiaiseksi. Talo on ehkä konduktööri Marttilan talo.
90. Elisenvaaraa. Viktor Kärrin kok. 304. 326. // KKK 151: Mikrilän kylään erosi tie Elisenvaaran aseman pohjoispuolelta. Tämän tien varrella olivat kuvassa oikealla Honkasalon leipomo- ja kahvilaliike ja sen vieressä Skytten sekatavarakauppa (liiketalon savupiippu näkyvillä). Honkasalon kahvilaa vastapäätä, osaksi näkyvän talon paikalle rakennettiin sittemmin Mäkitalon liiketalo useine eri liikkeineen.
91. Mäkitalon liiketalo Elisenvaarassa. Valok. ja läh. Mäkitalo Heimo, Punkasalmi. 213/no 1. 626. 4024. 325. // KKK 151: Mäkitalon uusi liikerakennus valmistui 1930-luvun lopulla Elisenvaaran asemanseudulle Mikrilän ja Kamarahkon tienristeykseen. Rakennuksessa toimivat mm. Aurora Levosen Kangas- ja lyhyttavaraliike sekä Elisenvaaran Liha- ja ruokatavarakauppa. Valok. Heimo Mäkitalo.
92. Mikrilän tien varsi. Valok. ja läh. Mäkitalo Heimo, Punkasalmi. 213/No 2. 26. // KYKY 70: Mäkitalon liiketalo oli Elisenvaaran uusimpia liikerakennuksia Mikrilän tien varrella. Taustalla näkyy osittain rautateiden "kasarmi". Valok. Heimo Mäkitalo.
93. Pusutunneli länteen. Valde Räihän perik. kok. 128. 135. 642. 94 // KKK 50: Elisenvaaran ratapihan alitse kulki Kotavaaranjoki. Joen kohdalla johti alikäytäväsiltää pitkin maantie radan taakse ja edelleen Huutomäen kylään. Kyseinen alikäytävä sai koululaisten keskuudessa nimen "Pusutunneli". Kuvassa rautatiesilta, Kotavaaranjoen silta ja "Pusutunneli" idästä katsottuna. Tunnelin aukosta näkyy radan takaista asutusta. Kuva otettu ennen ratapihan levitystä.
94. Kotavaaran jokea perataan Elisenvaaran kohdalla. H+ 1.3. // Oikealla taustalla pusutunnelin yli vievä rautatiesilta. Vasemman reunan kaksi rakennusta kottikärrääjän pään takana kuuluvat poliisivartiokonttoriin. Vrt. Kuvaan MK 199, joka on otettu samasta kohtaa hetkeä myöhemmin: Kotavaaran joen perkaustöitä Elisenvaarassa.
95. Matti Lakkosen liiketalo Elisenvaarassa. Karjalan museon kok. // MK 162: Matti Lakkosen kauppatalo Elisenvaarassa. KYKY 72: Ns. Lakkosen talo oli eräs uusimmista liiketaloista Elisenvaaran pääkadun varrella. Muistojemme Kurkijoki. KKK 152: Matti Lakkosen omistama liiketalo Elisenvaaran asemanseudulla KOP:n ja työväentalon välissä oli eräs uusimmista rakennuksista. Talossa oli Pauli Mälkiän Kenkä- ja nahkakauppa sekä Yrjö Mikkosen omistama Kangas-, ruoka- ja sekatavarakauppa. Yläkerrassa oli vaatetusliike.

96. 331. // KKK 153: Kurkijoen pitäjän yksityiskauppojen tulitikkuetikettejä. Valok. Rainar Hakulinen.
97. Matkustajakoti Toivola, myöhemmin Elisenvaaran seurahuone, omist. Tilda Niiranen. Yrjö Mikkosen sekatavarakauppa oli silloin tässä talossa. Sulo Valkeapään kok. 641. 324. // KKK 150: Elisenvaaran aseman lähellä sijainnut matkustajakoti Toivola, josta tuli myöhemmin Tilda Niirasen omistama Elisenvaaran seurahuone. Yrjö Mikkosen liike sijaitsi tässä rakennuksessa ennen siirtymistään Matti Lakkosen liiketalo.
98. 128. 89. // KKK 48: Elisenvaaran aseman lähiympäristöä. Vasemmalla Ukkolan talo, keskellä Seurahuone ja oikealla Matti Kylliäisen talo. Tässä aseman takana otetussa kuvassa näkyy vielä pitkä riuku hevosten kiinnittämistä varten. Läh. Alfred Ukkola, Putikko. 212:1
99. M. Mylénin kauppa Elisenvaaran aseman lähellä, vanhempi kuva. Elma Mylénin kok.
100. M. Mylénin kauppa Elisenvaaran aseman lähellä. Elma Mylénin kok. 327. // KKK 152: M. Mylénin sekatavarakauppa Elisenvaarassa lähellä rautatieasemaa.
101. M. Mylénin kauppa alkoi tässä rakennuksessa, joka oli tien toisella puolella kuin myöhempi rakennus. Elma Mylénin kok.
102. Mylénin kauppa Elisenvaarassa takana keskellä. Oikealla asemapäällikön ulkorakennus. Valok. J. Rapo. 98. // KKK 52: Elisenvaaran asemanseutua. Taustalla kadun päässä on Mikko Mylénin kauppa. Vasemmalla näkyy osittain Matti Kylliäisen talo ja oikealla aidan takana asemapäällikön virka-asuntoon kuulunut ulkorakennus. Valok. J. Rapo. KYKY 60: Katunäkymä Seurahuoneelta Mylénin kaupalle, joka näkyy taustalla kaksikerroksisen talon vieressä. Oikealla asemapäällikön tonttia ulkorakennuksineen. Muistojemme Kurkijoki.
103. Konduktööri Wairilan talo Elisenvaarasta. Lähettäjä Otto Antikainen, Uurainen, Höytiä. 1/396. C-1-3.
104. Leskisen talon katolta asemalle päin. Keskellä Salovaaran mökki. Oik. alk. Wairilan, Höltän, Mettalon, Hanhinevan ja taustalla as. kasarmit. Valok. Toimi Suuronen.// Elisenvaaran asemanseutua. Näköala "mamma" Kirjavaisen asunnon katolta. Valde Räihän perik. kok. Jälj. Rainar Hakulinen. // Kuva on ilmeisesti otettu Leskisen talon katolta. Vasemmalla Hanhinevan kaupan talo ja sen takana rautatieläisten asuntokasarmeja. Oikealla metsikössä aseman ilmapalvontatorni ja sen alapuolella Höltän talo. Siitä oikealle kuvan oikeassa reunassa Wairilan talo.
105. 3/290. Valok. ja lähettäjä Hirvonen Jussi, Elisenvaara. Nyk. os. Pieksämäkk, E. Kauppinen talo. // Kuva on nähtävästi otettu Lopottiin johtavan tien suunnasta pohjoiseen kohti rautatieasemaa. Taustalla näkyy sama ilmapalvontatorni, joka on myös kuvassa 104.
106. Sylvi Sainio Elisenvaaran tiellä. Tätä tietä päästiin asemalle. Sirkka Koposen kok. // L2-03-036-1594: Sylvi Sainio Elisenvaaran tiellä. Tätä tietä päästiin asemalle. Vasemmalla puolen kuvaa näkyy ratapihan eteläosa, josta raiteet erosivat Viipuriin ja Lappeenrantaan. Oikealla puolella puiden kohdalla on "Tervaportti", josta suora yhdistie vei tavara-asemalle.
107. Katunäkymä Elisenvaarasta. Oikealla vanha Keski-Karjalan Osuusliike ja vasemmassa reunassa työväentalo. Valde Räihän kokoelma. 313. 85. // KKK 47: Elisenvaaran asemanseudun katukuvaa osuuskaupalta asemalle mentäessä. Kuvan oikeassa reunassa on Keski-Karjalan osuusliikkeen vanha liiketaloja vasemmassa reunassa Elisenvaaran työväenyhdistyksen talo. Keskellä Könösen liiketalo.

108. Läh. M. Scherman, Valok. P. Scherman, Oulu, Isokatu 3 A 8. No 4. 87. // KYKY 66: Lappeenrannan radan rakentamisen aikaan 1930-luvun puolivälissä muuttuivat Elisenvaaran asemanseudun kasvot monin tavoin. Karjalan radan ylikäytävä muutettiin alikäytäväksi Poutalan tien risteyksessä. Kuvassa rakennetaan Lappeenrannan radan alikäytävää. Oikealla näkyy Elisenvaaran Maitokaupan toimitalo. Keskellä Linnalan apteekin ja osuuskaupan päädyt. Valok. P. Scherman.

109. Jo rauhan aikana pois siirretty talo Kurkijoelle lähtevän tien mutkassa. Valok. ja läh. Toimi Suuronen, Pieksämäki. 528/No 8. 93. // KKK 49: Kun Parikkalan maantien ylikäytävä Viipurin radalla Elisenvaaran asemanseudun eteläosassa muutettiin alikulutunneliksi, jouduttiin suorittamaan suuria maansiirtotöitä. Tällöin kuvassa oleva rautateiden vahtituparakennus purettiin. Valok. Toimi Suuronen.

110. 569. 495. // KKK 230: Elisenvaaran koulutilan ja maanviljelyskoulun rakennuksia Suohovilla. Keskellä koulurakennus, jossa oli myös johtajan asunto.

111. 604. 503. 496. // KKK 231: Elisenvaaran Suohovin maanviljelyskoulun päärakennus.

112. 194. 497. // KYKY 85: Suohovin urheilukenttä, jota paljon käytettiin sekä pallopeleissä että yleisurheilussa. Vasemmalla poikien asuntola, keskellä ruokala, jonka kiersi 250 metrin pituinen juoksurata, oikealla kalusto- ja puuvaja. Valok. Harry Lauren. KKK 231: Elisenvaaran Suohovilla oli piha-alueella urheilukenttä ja sitä kiertävä 250 metrin pituinen juoksurata. Kuvassa vasemmalla oppilasasuntola, keskellä ruokala ja oikealla vajarakennus.

113. Karjanhoitokoulu vuorattuna ja maalattuna 30.6.1929. Rauni Hokkanen. // Ks. myös KKK 233: Itä-Karjalan tietopuolisen karjanhoitokoulun rakennus Elisenvaaran Suohovilla. Koulu oli yksivuotinen ja alkoi toimia v. 1904.

114. Elisenvaaran Karjanhoitokoulun päärakennus 1925. Ennen harjannostajaisia. Rauni Hokkanen.

115. Heikki Kiiskin (Metsolan Heikki) asuintalo Elisenvaarassa. Maija Halosen kok. // MK 74: Heikki Kiiskin talo (Metsola) Elisenvaarassa.

116. Lindroosin talo Elisenvaarassa. Pekka Kiiskin kok. Jälj. Rainar Hakulinen. 305. 101. // KKK 53: Elisenvaaran asemanseudun eteläosaa, Viipurin ja Lappeenrannan ratojen välistä aluetta Parikkalan maantien eteläpuolella. Viljelysalue jatkui tänne koulutilan Sitarsuon viljelyksien luonnollisena jatkeena. Kuvassa Karl Lindroosin talo.

117. 303. // Kolmen tien risteys Elisenvaaran asemanseudun eteläosassa. Edessä on Lopottiin johtava tie. Vas. Lehmussaaren liiketalo ja apteekki. Oikealla Kurkijoen osuuskaupan myymälä.

118. 302. 87. Valok. J. Rapo // KKK 47: Kolmen tien risteys Elisenvaaran asemanseudun eteläosassa. Vasemmalla asemalle johtava tie ja oikeassa alakulmassa tie Poutalaan ja Parikkalaan. Kuvassa ylöspäin tie Kirkonkylään. Valkoiset talot tien oikealla puolella ovat Kurkijoen osuuskaupan myymälärakennuksia ja tumma talo asuintalo. Vasemmalla puolella Lehmussaaren liiketalo ja apteekki. Kuva otettu ennen Lappeenrannan radan rakentamista, joka muutti risteystä. Valok. J. Rapo. KYKY 69: Elisenvaaran asemanseudun teiden risteys, josta tie johti asemalle (vasempaan), Suohoville ja Poutalaan (oikeaan) ja Lopottiin (ylöspäin). Oikealla Kurkijoen Osuuskaupan myymälä ja vasemmalla valkoinen apteekkirakennus osittain näkyvissä. Edessä kulkee Karjalan rata. Tuttu paikka elisenvaaralaisille aina vuoteen 1935, jolloin Lappeenrannan radan rakentaminen suuresti muutti risteyskohdan näkymiä. Valok. J. Rapo.

119. Elisenvaaran apteekki. Pekka Linnalan kok. // Edellisen kuvan perusteella parturin rakennus vasemmalla olisi Lehmussaaren liiketalo.

120. Elisenvaaran apteekki. Pekka Linnalan kok. 224. // KKK 107: Elisenvaaran apteekki.

121. Elisenvaaran apteekki sisältä. Vasemmalta Assari Linnala, Kerttu Linnala ja Meri Kock (farmaseutti). Pekka Linnalan kok. 225. // KKK 107: Elisenvaaran apteekin henkilökuntaa. Vasemmallalla apteekkari Assari Linnala, keskellä rouva Kerttu Linnala ja oikealla farmaseutti Meri Kock.

122: Elisenvaaran Kurkijoen osuuskaupan myymälä. Jälj. Rainar Hakulinen. // MK 153: Kurkijoen Osuuskaupan pääliike Elisenvaarassa.

123. Kurkijoen osuuskaupan myymälät ja varastorakennukset. Varastorakennusten välissä O/Y Suomen Maitokaupan talo. Etäällä taustassa näkyy Koulutilan rakennuksia ja peltoja. Välissä K. Lindroosin pellot sekä talo koivikossa. Valok. Markus Makari 1937. 505. // Elisenvaaran Osuuskaupan myymälät ja maitokauppa. Kauempaan Lindroosin talo. Jälj. Rainar Hakulinen. 312. 333. // KKK 154: Elisenvaaran asemanseudun eteläosaa. Oikealla Kurkijoen Osuuskaupan pääliike ja vasemmallalla lihamyymälä. Osuuskaupan rakennusten takana Viipurin radan varressa kaksikerroksinen Elisenvaaran Maitokaupan rakennus ja siitä oikealla metsikössä Karl Lindroosin talo. Taustalla Suohovin rakennuksia.

124. Elisenvaaraa. Viktor Kärrin kok. 86. 301. // KKK 46: Elisenvaaran asemanseudun eteläosaa. Kirkonkylään johtavalta tieltä erkani sivukatu pohjoiseen. Oikealla Ida Kiiskin kaksikerroksinen talo, jonka takana näkyvät Vanarin ja Hirvosen talot. Tien vasemmallalla puolella Pesosen talo.

125. Elisenvaara Lopottiin menevältä tieltä rautatielle päin. Kuvan keskellä Peltolan kahvila. Etelä-Karjalan museon kok. 585. 85. // KKK 46: Elisenvaaran asemanseutua Kirkonkylään johtavan tien varrelta. Kuvan keskellä Mauno Peltolan leipomo- ja kahvilaliike. Vasemmassa reunassa Heikki Kiiskin, Laukkasen ja Palmun talot. Oikealla Lappalaisen ja Kokkosen talot.

126. Saavan tilan rakennuksia. Oikealla Pekka Kiiskin (Louhkan Pekka) talo ja vas. Ina Relanderin talo. Irja Hirvosen kok. 84. // KKK 45: Saavan tilan rakennuksia Elisenvaaran asemanseudun kaakkoisosassa. Kuvan keskellä Pekka Kiiskin (Louhkan Pekka) talo, jossa Elisenvaaran yhteiskoulu alkoi syksyllä 1927. Kuvan vasemmassa reunassa näkyvässä rakennuksessa asui maanviljelysneuvoksetar Ina Relander. M2-03-002-1885: Presidentti Lauri Relanderin ja hänen veljensä agronomi Ilmari Relanderin omistama talo Saavan tilalla. Talon osti syksyllä 1927 maanviljelijä Pekka Kiiski (Louhkan Pekka). Tässä talossa aloitti toimintansa Elisenvaaran yhteiskoulu syksyllä 1927.

127. Elisenvaaran alakoulun rakennus. Valok. Mirjam Hirvonen. Jälj. Rainar Hakulinen. 381. // KKK 177: Elisenvaaran ns. kyläkoulun rakennus, jossa käytiin yläkansakoulun I ja II luokka. Rakennus paloi jatkosodan aikana.

128. Elisenvaaran kansakoulun opettaja: Laina Näykki. Pekka Kiiskin kok. Jälj. Rainar Hakulinen. // Svea Saarinen tunnisti miesopettajan Suurnäkiksi, Alakylän kansakoulun yläaste.

129. Elisenvaaran hyppyrimäeltä. Valok. Kalervo Keranto. Jälj. Rainar Hakulinen. // KYKY 86: Elisenvaaran hyppyrimäki. Näkymä pohjoiseen Kamarahkon suuntaan. Valok. Kalervo Keranto.

130. Pekka Sikiön talo Elisenvaaran alakylässä.

131. Pekka Suverin (ent. Sikiö) talo, jossa alkoi alakansakoulu Elisenvaarassa. Kuva v. 1933. Anna Niemisen kok.

132. Maantie kulki Pekka Sikiön talon läpi. Kyseessä on Elisenvaaran–Lopotin tie. // KYKY 56: Lopotin–Elisenvaaran tie kulki aivan Pekka Sikiön talon vieritse. Kuvassa Sikiönmäki Lopotin suunnalta katsottuna. Sikiön talo hämmöittää kuvan oikeassa reunassa. Pekka Sikiön kokoelmasta. KKK 170: Lopotin ja Elisenvaaran välinen maantie kulki sen ajan tavan mukaan mutkitellen peltoalueita kierellen. Vieläpä joskus tie meni pihan läpi. Elisenvaaran Alakylässä maantie kulki Pekka Sikiön piha-alueen kautta siten, että aittarakennus jäi Elisenvaaraan mentäessä tien vasemmalle ja asuinrakennus tien oikealle puolelle.
133. Mylenin talo Elisenvaarassa. Elma Mylénin kok.
134. Mylénin talo Elisenvaarassa. Valok. Y. Paldán.
135. Elisenvaaran Mylénin väkeä puutarhassa. Elma Mylénin kok.
136. Elisenvaaran Mylénin työväkeä. Elma Mylénin kok.
137. Elisenvaaran Mylénin talon työväkeä aittojen portailla v. 1912. Elma Mylénin kok.
138. Mylenin työväkeä Elisenvaarassa. Elma Mylénin kok.
139. Kiiskilän peltoja Elisenvaaran Sopella. Sirkka Ruohosen kok.
140. Edessä vasemmalla Heikki Kiiski, Anni Airaksinen, Annikki Airaksinen, Eino Airaksinen, Matti Littunen, Reino Sirola, rva Sirola, Anni Littunen. Lähtiäistilaisuus v. 1925. Jussi Ijäksen kok. Jälj. Rainar Hakulinen.
141. Laskiaislaskettelua Kiiskilän pellolla Elisenvaarassa. Anna Liisa Kainulaisen kok.
142. Elisenvaaran Kiiskilän salomökillä. Anna Liisa Kainulaisen kok.

Vapausseura

59. Presidentti Lauri Kr. Relander Kurkijoen vapausseuran sankarihaudalla. Valok. J. Kauppi. Jälj. Rainar Hakulinen. // KKK 65: Sama teksti.
143. 403. 603. // MK 299: Vapausseuran päättymisen 15-vuotismuiston johdosta palavat soihdut Kurkijoen sankarihaudalla.
144. Kurkijoen sankaripatsas. Pekka Kiiskin kok. Jälj. Rainar Hakulinen. 405. 602. // KKK 280: Vapausseuran sankaripatsas kirkkopuistossa. Kurkijoki menetti vapausseurassa 35 miestä, joista 27 on haudattu Kurkijoen sankarihautaan. Patsaan suunnitteli arkkitehti Elsa Arokallio. Patsaan paljastustilaisuus oli 26.9.1920. Valok. J. Kauppi.
145. Vapausseuran päättymisen 15-vuotisjuhlat. // KKK 280: Kurkijoen vapausseuran sankaripatsas tervasoihduin valaistuna vapausseuran päättymisen 15-vuotisjuhlan aikana. Valok. J. Kauppi.
146. Kenraali Aarne Sihvo puhuu Kurkijoen sankaripatsaalla 1938. Valok. Pekka Kyytinen. Kaapro Huittisen kok. 604. // KKK 281: Kenraali Aarne Sihvo puhumassa vapausseuran sankaripatsaalla v. 1938. . Valok. Pekka Kyytinen.
147. Kurkijoen vapausseuraita 20-vuotisjuhlilla 1938. XI jääk. Pat. 3. Kompp. 605. //

Kurkijoen vapaussotureita vapaussodan päättymisen 20-vuotisjuhlassa v. 1938. Kuvassa IV Jääkäripataljoonan 3. Komppanian miehiä.

148. 607. // KKK 282: Syksyllä 1939 kurkijokelaiset vapaussodan rintamamiehet tutustuivat entisiin taistelupaikkoihin Karjalan kannaksella. Kuvassa retken osanottajat Raudun Kuolemanlaaksossa. Valok. Pekka Kiiski.

149. Eemil Mettalo Elisenvaarasta Karjalan rykmentin puvussa. Hän kuului Sihvon joukkoihin. 606. Maija Halosen kok. // KKK 282: Aarne Sihvon joukkoihin kuulunut Emil Mettalo Elisenvaarasta vapaussodan aikaisessa Karjalan rykmentin asepuvussa.

150. XI jääkäripataljoonan upseeristo v. 1918. Opiston johtajan rakennus taustalla. Vapaussodan aikana oli Kurkijoella jonkinlainen koulutuskeskus. Saksasta saapui 27. Jääkäripataljoonan jääkäreitä opettajiksi. Kuvassa on korkeinta johtoa maamiesopiston laboratoriorakennuksen rappusilla. Edessä vasemmalta jääkärikapt. Heinrichs ja jääkärikapt. E.W. Tuompo. Toisten nimiä en varmasti muista. (Kurkijoen naiset ompelivat heille lipun, joka oli mukana mm. Viipurin valloituksessa). *Lisäys*: Opiston johtajan asunnon portailla? 97.

151. Suojeluskuntalaisia Lopotissa. Aune Rädyn kok. Jälj. Rainar Hakulinen. 404.

152. Ismael Poutanen Rähävaarasta.

153. Riekkalan kylän vapaussoturit. Seisomassa vas. Antti Torikka, Juhana Kojo ja Antti Kojo. Istumassa vas. Juhana Torikka, Juho Löyhkö ja Samuli Kojo. Toivo Torikan kok.

154. Kurkijoen vapaussodan rintamamiehiä. Jälj. Rainar Hakulinen.

155. Kurkijoen vapaussodan rintamamiehiä Huuhanmäen kasarmilla 3.8.1938. Tauno Huolmanin kok.

156. Vasemmalta oikealle: Simo Taivainen, Matti Sonni-Kaaprola, Simo Taivainen. Jälj. Rainar Hakulinen.

157. 402. // IV 376: Kurkijoen suojeluskunnan esikunta v. 1918. K.Z. Cleven kok.

YH:n aika

158. 610. 407. // KKK 284: YH:n alettua aloitettiin myös varustelutyöt. Kuvassa reserviläiset rakentavat tykkiasemaa aivan Kurkiniemen kärkeen. Valok. Juho Mustonen.

159. 406. 608. // KKK 283: Syksyllä 1939 ns. YH:n eli ylimääräisten kertausharjoitusten alettua ruvettiin suunnittelemaan Kurkijoen pitäjän väestönsuojelua. Kuvassa suojeluskuntien ja kunnan edustajia Elisenvaarassa väestönsuojelua koskeneessa neuvottelutilaisuudessa. Edessä kameran kanssa Pekka Kiiski (Herra-Pekko), joka toimi pitäjän väestönsuojelun johdossa. Valok. Pekka Kiiski.

160. Laituri. 410. 609. // KKK 283: Heinäsenmaan kasarmi sai syksyllä 1939 ensimmäiset reserviläiset miehitysjoukoiksi.

Talvisodan aika

161. Aarne Hanhineva ja Unto Hölttä aseman iv-tornin huipulla Elisenvaarassa. Aarne Hanhinevan kok.

162. 161. Aarne Hanhineva aseman iv-tornin huipulla Elisenvaarassa. Aarne Hanhinevan kok.
163. Mäkelän navetta Mikrilässä talvella 1940. Sitä käytettiin pommisuojana. // Ilmari Mäkelä on kaatanut kuusia navetan ympärille näkösuojaksi.
164. Pommin tuhoja Elisenvaaran uuden makasiinin luona. Valok. ja läh. Toimi Suuronen, Pieksämäki. No 10.
165. Valde Rähä asemarakennuksen raunioilla. Valok. Heikki Poutanen. Jälj. Rainar Hakulinen. P2-03-010-2529: Elisenvaaran asemarakennus paloi pommituksessa 19.2.1940. Kuvassa asemapäällikkö Valde Rähä asema raunioilla.
166. Valok. J. Haapkylä. Jälj. Rainar Hakulinen. // P2-37-003-2574:
Raikkuun patterilta Soskuan kylän Viutlahdesta vietiin toinen tykki pois jo 6.12.1939. Tämä tykki nimeltä Olavi jäi siis ainoaksi tykiksi ja sekin vietiin rintamalle helmikuussa 1940. Kuvassa Olavi-tykki on tuotu Elisenvaaran asemalle rintamalle kuljetusta varten. Kuljetusmiehistö palasi takaisin Lapinlahdelle.
167. Kadetti Haapkylään johdossa 29.12.39-30.1.40 ollut kasematti (tykkikorsu) ”Ilmarisen” kurkijokelainen Raikkuun patterin henkilöstöstä koottu miehistö korsunsa edessä Keski-Kannaksella Vuoksen varrella Oravaniemessä. Valok. Jorma Haapkylä. Jälj. Rainar Hakulinen. 412. 613. // KKK 285: Kun Raikkuun patterin toinen tykki vietiin Salmin lohkolle, määrättiin kadetti Jorma Haapkylä miehittämään tykkikasematti Ilmarinen Vuokselassa. Hän sai mukaansa kuvassa olevan kurkijokelaisen miehistön. Valok. Jorma Haapkylä.
168. 409. KSE 38. // Lopotin puhelinkeskuksen rakennusta vahvistettiin latomalla halkoja seinustalle. Kuvassa vasemmalla Kurkijoen lottien viestiryhmän johtaja Irja Veikkolainen ja oikealla Anni Hartikka. Valok. Juho Mustonen. P2-20-004-2570: Talvisodan alettua vahvistettiin Lopotin puhelinkeskuksen rakennusta latomalla halkoja talon seinustalle. Kuvassa vasemmalla Kurkijoen lottien viestiryhmänjohtaja Irja Veikkolainen ja oikealla lotta Anni Hartikka Otsanlahdelta.
169. 612. 413. // KSE 48: Raikkuun patterin jäykkälavettista kenttäkanuunaa suunnataan. Tämä tykki "Olavi" jäi patterin ainoaksi tykiksi, kun toinen samanlainen kanuuna vietiin 6.12.1939 rintamalle. "Olavi" siirrettiin myöhemmin Lapinlahdelle ja kuljetettiin helmikuussa rintamalle. Valok. Jorma Haapkylä. KKK 285: Soskuan kylän Viutlahdessa olleen Raikkuun patterin Olaviniminen tykki vuosilta 1877-78 oli patterin ainoa tykki, kun toinen samanlainen vietiin Salmin lohkolle 6.12.1939. Kuvan esittämä tykki joutui rintamalle helmikuussa 1940. Valok. Jorma Haapkylä.
170. Sirkka Räsänen ja Helmi Mustonen YH:n aikana puhelinkeskuksessa. Valok. Juho Mustonen. Jälj. Rainar Hakulinen. 408. 611. KSE 53: Lopotin puhelinkeskuksen "miehittivät" lotat heti YH:n alkaessa. Kuvassa Sirkka Räsänen (vas.) ja Helmi Mustonen (oik.) puhelunvälittäjinä. Valok. Juho Mustonen.
171. 416. 619. // KSE 113: Elisenvaaran asemarakennus ratapihan puolelta 25.12.1939 tapahtuneen pommituksen jälkeen. Valok. Heikki Poutanen. KKK 286: Elisenvaaran asemarakennus vaurioitui pommituksessa 25.12.1939. Kuvassa asemarakennus ratapihan puolelta. Valok. Heikki Poutanen.
172. Elisenvaaran asemarakennus ensimmäisen pommituksen jälkeen pihan puolelta. 9. Valok. Heikki Poutanen. Jälj. Rainar Hakulinen.

173. Valok. J. Haapkylä. Jälj. Rainar Hakulinen. // KSE 82: Kurkijokelaisista koottu kasematti "Ilmariseen" lähtevä vaihtomiehistö 1.3.1940 Lapinlahden kansakoulun edessä. Valok. Jorma Haapkylä. P2-18-002-2563: Uusi vaihtomiehistö lähdettyäessä 1.3.1940 kasematti Ilmariseen, kuvattuna patterin majapaikan Lapinlahden kansakoulun edessä. Kuvan kolme muonituslotta jäivät koululle odottamaan vaihdetun miehistön paluuta vänr. Matti Immosen johdolla Vuoksen Oravaniemestä.

174. Lauvatsaaren uusi mittaus- ja vartiotorni. U. Varjuksen kok. Jälj. Rainar Hakulinen. // KSE 83: Talvisodan aikana rakennettiin Lauvatsaaren uusi betoninen mittaustorni. Kuvassa torni vartiotuvalta nähtynä. Uuno Varjuksen kokoelmasta. KKK 286: Talvisodan aikana rakennettiin Tervun kylän Lauvatsaaren uusi betoninen mittaus- ja vartiotorni. Valok. Uuno Varjus.

175. Elisenvaaran aseman toiminta siirtyi 25.12.1939 jälkeen vara-asemalle veturinkuljettaja Matti Veijalaisen taloon, jota vahvistettiin pystyyn asetetuilla hirsillä. Valok. Heikki Poutanen. Jälj. Rainar Hakulinen. 5. 155. 13. // KSE 103: Elisenvaaran aseman toiminta siirtyi 25.12.1939 jälkeen vara-asemalle veturinkuljettaja Matti Veijalaisen taloon, jota vahvistettiin pystyyn asetetuilla hirsillä. Valok. Heikki Poutanen.

176. Elisenvaaran uusi veturitalli talvisodan aikana. Valok. A. Nousiainen. Jälj. Rainar Hakulinen. 616. 414. // KSE 60: Elisenvaaran uuden veturitallin tornissa oli talvisodan alussa 20 mm:n raskas ilmatorjuntakonekivääri. Valok. A. Nousiainen. KKK 287: Elisenvaaran aseman uuden veturitallin vesitornissa oli talvisodan alussa jonkin aikaa 20 mm:n raskas it-konekivääri, jonka ampumamatka ei kuitenkaan riittänyt venäläisten pommikoneiden torjuntaan. Valok. Arvi Nousiainen.

177. 27. Asuinkasarmien rauniot helmik. -40. 810. Valok. Heikki Poutanen. 421. 623. // KSE 117: Elisenvaaran aseman aluetta helmikuussa 1940. Edessä ns. Keskimmäisen kasarmien rauniot. Taustalla mm. saunat ja Euro lan asunto. Valok. Heikki Poutanen. KKK 290: Talvisodan lopulla Elisenvaaran asemanseutu oli, monien tulipalojen johdosta, törröttävien savupiippujen leimaama. Kuvassa etualalla rautatieläisten kasarmien raunioita. Taustalla näkyy ratapiha, jonka läheisyydessä on muutamia ehjiäk in rakennuksia. Valok. Heikki Poutanen.

178. Elisenvaaran ratapihaa talvisodan loppuvaiheessa. Asemarakennus on palanut ja ratapihalla lojuu rikkoutuneitten vaunujen jäännöksiä. Jälj. Rainar Hakulinen. // KSE 121: Elisenvaaran ratapihaa talvisodan lopussa. Asemarakennus on palanut, samoin eräät muut rakennukset. Ratapihalla rikkoutuneiden vaunujen jätteitä. Valok. Heikki Poutanen.

179. 618. 415. // KKK 288: Elisenvaaran aseman henkilökuntaa viettämässä rauhallista jouluaattoa 1939. Seuraavana päivänä tapahtuneissa pommituksissa vaurioitui asemarakennus ja osa ratapihaa. Svea Saarinen tunnisti toisen vasemmalta Erkki Nousiaiseksi, s. 1923.

180. Elisenvaaran seurahuone pommituksen jälkeen 26.12.1939. Valok. Heikki Poutanen. Jälj. Rainar Hakulinen. 620. 417. // KKK 289: Elisenvaaran Seurahuone vaurioitui pahoin ns. joulupommituksissa 1939. Valok. Heikki Poutanen.

181. Junanlähettäjä Arvo Suuronen ja 50 kg pommisuutari ratamestari Norokummun asunnon edessä. Taustalla palaneen asemarakennuksen rauniot. Valok. Heikki Poutanen. Jälj. Rainar Hakulinen. 622. // KKK 290: Suutariksi jäänyt lentopommi Elisenvaaran asemalla. Taustalla näkyvät asemarakennuksen rauniot. Valok. Heikki Poutanen.

182. Elisenvaaran I lk:n kirjurin asunto 20.3.1940. Valde Räihän perik. kok. Jälj. Rainar Hakulinen. 422. 624. // KKK 291: Elisenvaaran asemalla 20.3.1940. Kuvassa I lk:n kirjurin asunnon rauniot. Taustalla ratapihaa. Valok. Heikki Poutanen.

183. Talvisodan aikainen veturi. Musta kohta veturissa johtui siitä, että valkeaksi värjätty pressu oli

yli veturin, ettei tulipesän loimu loistanut taivaalle. Valok. Heikki Poutanen. Jälj. Rainar Hakulinen. 420. 617. // KKK 287: Talvisodan aikana maalattiin Elisenvaaran asemalla radankorjausjoukkojen vetureita valkoiseksi näkösuojan saamiseksi. Valok. Heikki Poutanen. MK 307: Radan korjauskomppanian veturi sota-asussa.

184. Leskisen talon raunioilla. No 7.a-talo pommiosuman jälkeen. Valok. S. asui tässä talossa. Valok. A. Suuronen. Toimi Suuronen, Pieksämäki. 418. // MK 308: Leskisen talon raunioita. P2-03-022-2541: Kirjavaisen "Mamman" asunto Elisenvaarassa pommituksen jälkeen.

185. Rovastin pappila Otsanlahdella paloi talvisodan päätteeksi. 621. 431. // KSE 141: Rovastin pappila palaa talvisodan päätyttyä. Valok. Jorma Haapkylä. KKK 289: Kurkijoen rovastin pappila palaa talvisodan loputtua. Valok. Jorma Haapkylä. P2-27-001-2571: Rovastin pappila Otsanlahdella poltettiin ennen vetäytymistä, 20.3.1940.

186. Voissinoin saari 1935. Julkaistaessa mainittava Museovirasto. 615. 738. Paavolainen 12/20. // KKK 286: Valamon luostarille kuulunut Vossinan saari tuli talvisodan aikana tunnetuksi oudoista valoilmioistään ja tuntemattomista piileskelijöistään. Kurkijoen Lohko asetti sinne vartion ja etelärannan kalasaunat hävitettiin yhtä lukuunottamatta. Kuvassa Vossinan saaren somerikkoista rantaa. Valok. Paavolainen, Museovirasto.

187. Talvisodan pommituksissa tuhoutunut Elisenvaaran Maanviljelyskoulun rakennus, jonka toisessa päässä oli koulun veistoluokka ja toisessa päässä veistonohjaaja Kristian Kohon ja kuvan lähettäjän Leilan (Kristian kohon tytär) koti. Leila Koho, Hirsikatu 7 as 34, 26100 Rauma. Kuva 1.

188. Kuva 2. Sama kuin 187, eri puolelta.

189. Kuva 3. Sama kuin 187, eri puolelta.

Talvisodan evakuointi

190. 425. // KSE 137: Evakuointipäällystää Elisenvaarassa maaliskuussa 1940. Vasemmalta rautatieupseerina toiminut res.vänr. Taisto Hannus, res.vänr. Lauri Salokallio, joka myös hoiti rautatieupseerin tehtäviä sekä päämajan edustajat kapteeni E. Tuhkanen ja luutn. W. A. Aaltonen. Taisto Hannuksen kokoelmasta.

191. 423. // KSE 139: Evakuointi käynnissä Elisenvaaran asemalla maaliskuussa 1940. Kuvassa sotilaat siirtävät maatalouskoneita auton lavalta rautatievaunuun. Valok. Taisto Hannus. P4-03-004-2776: Mikko Mylénin kauppa evakuoidaan Elisenvaarassa.

192. 426: // KSE 140: Evakuointijuna lähdössä Elisenvaaran asemalta. Kyseisiä junia lähti 108 kpl maaliskuun 13. ja 24. päivien välillä. Valok. Heikki Poutanen.

193. 625. // KSE 149: Elisenvaaran viimeiset junanlähettäjät talvisodan loputtua vähän ennen lähtöä. Vasemmallalla Arvo Suuronen, keskellä Evert Turunen ja oikealla Tapio Poutanen. Taustalla pommituksien varalta vahvistettua vara-asemaa. Valok. Heikki Poutanen. KKK 291: Elisenvaaran aseman viimeiset junanlähettäjät vähän ennen lähtöä 21.3.1940. Vasemmalta Arvo Suuronen, Evert Turunen ja Tapio Poutanen. Takana pommituksien varalta vahvistettu vara-asema, veturinkuljettaja Veijalaisen tiilestä rakennettu talo, joka sijaitsi n. 0,5 km päässä asemalta. Valok. Heikki Poutanen. P4-03-012-2783: Elisenvaaran viimeiset junanlähettäjät talvisodan loputtua vähän ennen lopullista lähtöä. Taustalla pommituksien varalta vahvistettu tavara-asema, veturinkuljettaja Matti Veijalaisen talo. Vasemmalta Arvo Suuronen, Evert Turunen ja Tapio Poutanen, joka lähetti viimeisen junan 21.3.1940 klo 22.10.

Valok. Heikki Poutanen.

194. 427. // KSE 152: Suomalaisia joukkoja vetäytyy Elisenvaaran kautta talvisodan päättymisen jälkeen. Valok. Heikki Poutanen.

195. 715. 691. Valok. Pekka Kyytinen. Anni Kyytisen kok. // KSE 322: Talvisodan rauhanteon julkaisemisen jälkeen 13.3.1940 oli siviiliväestöllä aikaa vain neljä päivää lähtöön. Kuvassa pakataan mukaan välttämättömiä tavaroita käärimällä niitä mattoihin. Valok. Pekka Kyytinen.

196. 429. 627. // KKK 292: Tapio Poutanen lähtötunnelmissa Elisenvaaran asemarakennuksen raunioilla. Hän toimi harjoittelijana rautateillä ja joutui lähettämään viimeisen junan Elisenvaarasta 21.3.1940 klo 22.00. Sen jälkeen lähti vain ns. romujuna, joka koostui rikkoutuneista vaunuista. Tämä juna lähetettiin liikenne-esteeksi uudelle rajalle. Valok. Heikki Poutanen. P2-03-020-2539: Tapio Poutanen istuu Elisenvaaran aseman raunioilla yhteiskoulun "Kipinän" tähtikaukoputki olallaan talvisodan rauhanteon jälkeen. Valok. Heikki Poutanen.

197. 430. 626. // KK 292: Elisenvaaran aseman henkilökuntaa lähtötunnelmissa maaliskuussa 1940. Valok. Heikki Poutanen. P4-03-010-2781: Elisenvaaran aseman tallivaihteella viimeisiä rautatieläisiä lähdössä pois viimeisellä junalla. Oikealta Heikki Poutanen, Esko Hämäläinen, Matti Pakarinen, Arvo Suuronen ja Korpela. Valok. Heikki Poutanen.

198. Rauhanteon jälkeen otettu kuva Elisenvaaran aseman raunioilta. Valok. Lampinen T., Läh. Toimi Suuronen, Pieksämäki. No 13. // P2-03-012-2531: Elisenvaaran rautatieläisiä asemarakennuksen raunioilla. Käsissä räjähtämätön pommi. // Svea Saarinen tunnisti neljännen vasemmalta Aatos Ahokkaaksi.

199. Viimeinen juna valmiina lähtöön. Junan lähetti veturinkuljettaja Veijalaisen talosta Tapio Poutanen ja kirjoihin merkittiin kello 22.00 virallisesti. Sen jälkeen lähtö ilmoitettiin kuljettajalle ja odotettiin Tapio Poutasta, joka tuli juosten ratapihalle ja ratapihalla oleva junanlähettäjä Arvo Suuronen huolehti, että kaikki tiesivät "lopun tulleen". Juna lähti liikkeelle 22.10. Valok. Heikki Poutanen. Jälj. Rainar Hakulinen. P4-03-011-2782: Elisenvaaran asemalle koottiin juna vanhoista I ja II luokan vaunuista viimeisiä lähtijöitä varten. Juna lähti asemalta klo 22.10 eli samoilla hetkillä, joilloin venäläiset joukot olivat jo lähestymässä Elisenvaaraa.

200. 716. 692. Valok. Pekka Kyytinen. Anni Kyytisen kok. // KKK 322: Kotieläimille evakkotaival maaliskuussa 1940 oli tuskallinen kovien pakkasten takia. Moni eläin menehtyi matkalla kylmään ja rehun puutteeseen. Kuvassa lehmiä lähdössä taipaleelle kotinavetastaan. Valok. Pekka Kyytinen.

201: // MK 312 Elisenvaarasta poistutaan 21.3.1940. P4-03-007-2779: Viimeistä edellisen junan lähtijöitä Elisenvaaran asemalla talvisodan jälkeen: mm. kirjurit Rauni Kurri ja Eino Sihvonen kuvan oikeassa laidassa. Edessä istuu Erkki Lankinen. Valok. Heikki Poutanen

Välirauhan aika

202. Elisenvaaran asemamiesyhdistys siirtolaisena Vaasan saaristossa 23.7.1940. Valok. Toimi Suuronen, Pieksämäki. Arvi Nousiainen, Pieksämäki. No 44.

203. 432. // KSE 158: Kurkijoen Vartioalueen talvisodan aikaista päällystöstä kesällä 1940 Taipalsaaren Kirvesniemessä. Vasemmalla res. Vänr. Leo Ahonen, joka toimi Kurkiniemen vartioaseman päällikkönä. Keskellä kadetti Jorma Haapkylä, Raikkuun patterin patteriupseeri ja

oikealla res. Vänr. Matti Immonen, Kurkijoen vartioalueen ensimmäinen päällikkö ja Raikkuun patterin tulenjohtouseeri. Valok. Jorma Haapkylä.

204. Kuopion karjalaiset lotat jatkosodan aikana. Laatokan lottien johtok. Kuopiossa 1941. Hanna Nieminen pj., Esteri(?) Nuorivaara v.p.j., Siirinen siht., Hilja Nupponen k.k.p., Hokkinen rahast.h., Berta Nevalainen nip.(?), Helmi Lennala(?) ljp., Iida Paatonen v.p.j. Ida Paatonen takarivissä toinen oik. Ida Paatosen lahjoittama.

205. 543. // KSE 176: Elisenvaaran muonituslottia Jyväskylässä 10.7.1940 paikallisosaston lopettajaistilaisuudessa. Vasemmalta Hilda Sikiö, Aino Miikkulainen, Hilma Kojo, Saimi Valtonen, Saimi Asikainen, Kaarina Syrjänen, Agnes Hongell, Nina Karri, Elsa Toiviainen, Salli Ijäs, sodanaikainen muonamestari Juho Kiiski ja Hellin Koskivaara. Valok. Sisä-Suomen valokuvaamo.

206. 434. // KSE 161: Viitasaaren kirkolla oli keväällä 1941 siirtolaisille kasvitarha, jota kunnostettiin kasvukuntoon.

207. Luhovaaran Simo Jussilaisen väkeä Mäntän Joenniemessä talvisodan evakkoina. Oikealla seisoo pastori Heimo Kortesiemi. Valok. Matti Jussilainen. 3. 157. 588.

208. 433. // KSE 157: Luovutusjoukot Kulennoisissa. Keskellä kadetti Jorma Haapkylä. Hänestä vasemmalle sot. pastori Toivo Silvennoinen, joka oli vierailulla Kurkijoen sotilaiden keskuudessa. Valok. Jorma Haapkylä.

209. Vuorilahdella 17.5.1940. Kempainen Pekka, Särkijärvi. Kempainen Pekka, Wiitasaari, Wuorilahti, Korpela. No 5/346.

Jatkosota

210. Elisenvaaraa keväällä 1942. Valok. Airi Ylönen. Jälj. Rainar Hakulinen. // Näkymä Elisenvaaran aseman kohdalla radan länsipuolella länteen Huutomäelle päin. Lähinnä ovat Paldanin kirjakaupan rauniot, taustalla pystyssä asemaravintolan tyttöjen asunto. Väliin jää Huutomäelle johtava tie (T.N.)

211. Elisenvaaran Osuuskaupan rauniot etelästä päin, etualalla ilmeisesti makasiinin perustustolpat ja taempana itse kauppatalon rauniot. Valok. Arvi Nousiainen.

212. Elisenvaaran asemanseutua 1941. Valok. Sylvi Mäenanttila. Jälj. Rainar Hakulinen. 9. 8. 182.

213. 450. // Luultavasti Suohovin peltojen tulva keväällä 1942, mikä johtui Kotavaaranjoen tukkeutumisesta räjäytetyn pusutunnelin kohdalla (T.N.)

214. Elisenvaaran asemanseutua jatkosodan aikana. Vasemmalla osuuskaupan uusi rakennus, oikealla uusitut rautatien alikulkusillat. Valok. Pekka Kyytinen. 105. Elisenvaara: ratojen alta menee tie Haapavaaraan. Etummainen rata on Viipurin rata ja takimmainen vie Lappeenrantaan. Pitkä rakennus taustalla on Suohovin maamieskoulun navetta. Valok. Pekka Kyytinen. Neg. No S/265. Kuva on vuodelta 1942 tai 1943. // P3-03-014-2604: Elisenvaaran asemanseutua jatkosodan aikana. Vasemmalla osuuskaupan uuden rakennuksen nurkka. Oikealla uusitut rautatien alikulkusillat. Huomio kiinnittyy myös siihen, että Lindroosin talo ei ole palanut tai on tässä jo rakennettu uudelleen.

215. Kurkijoki, Elisenvaara. Raunion raivausta. Valok. Pekka Kyytinen. 1942. 4472:207. 727. Julkaistaessa mainittava: Museovirasto. // P3-19-002-2662: Levonpellon Veijalaisten raunioita. Etualalla navetan rauniot, vasemmalla takana asuinrakennuksen savupiippu.

216. Lankkipoika Elisenvaarassa 1942. Aune Niskasen kok. Jälj. Rainar Hakulinen. // P3-03-072 ja KJ 26, 2000: Elisenvaaran asemalla heinäkuussa 1942. Lottatyttö Aune Veijalainen ja lankkipoika Onni Vilmi. Aune Niskasen kokoelmasta.
217. Hakulisen navetta Mikrilässä jatkosodan aikana. Väli rauhan aikana venäläisten hienomek. Paja ja ruokala. Marjatta Auvisen kok.
218. Vaitin talo Mikrilässä, keskellä venäläisten rakentama perunakellari. Marjatta Auvisen kok.
219. Rauljatun ylikäytävän venäjänkielinen teksti. Marjatta Auvisen kok.
220. Kettusesta Ruotsiin päin oleva metsikkö jatkosodan aikana. Huom. Kuoritut puut! Rakennukset venäläisten rakentamia. Marjatta Auvisen: rakennukset olivat hevostalleja; hevoset olivat kalunneet puut (T.N.)
221. Toivo Jokelan talo Mikrilässä osittain purettuna. Aarne Hongellin kok.
222. Toivo Jokelan rakennuksia Mikrilässä jatkosodan aikana. Aarne Hongellin kok.
223. Hongellien sauna Mikrilässä jäi palamatta jatkosodassa. Aarne Hongellin kok.
224. (Hongellin) talon rauniot jatkosodan aikana. Edessä Matti ja Fanny Hongell.
225. Jatkosodan aikana Mikrilästä Hongellin ja Martikaisen väliltä.
226. Majjalan talon rauniot Mikrilässä. Lempi Huittisen kok.
227. Mikrilän maantieltä Huittisiin menevä tie, venäläisten rakentama portti. Lempi Huittisen kok.
228. Taustalla Hongellin navetan kivijalka jatkosodan aikana. Aarne Hongellin kok.
229. Levonpellon Antti Veijalaisen talon rauniot 1941. Takana näkyy Nikolai Timoskan talo. Aune Niskasen kok. Jälj. Rainar Hakulinen.
230. 485. 636. // KKK 297: Antti Veijalaisen talon rauniot Levonpellon kylässä. *Vrt. Kuvaan No 229.*
231. Elisenvaaran raunioilla. Armas Paavilaisen kok. 96.
232. Kurkijoen kirkonkylää 1941 valtauksen jälkeen Linnamäeltä nähtynä. Suojeluskunnan talo on uusitussa muodossaan. Opistorakennuksen päädyssä näkyy ullakon ikkunoiden välissä pst-tykin ammuksia reikä. Olavi Heinosen kok.
233. Hotelli Kurjen pihaa jatkosodan aikana.
234. Venäläisten betonikorsuja Parikkalan kangaskylässä 1941. ”Viisi sodan motti”(?)
235. Tervun palanut koulutalo. Aino Heinosen kok.
236. Kurkijoen maamiesopiston aluetta v. 1941. Pihalla seisoo konstaapeli Robert Huolman. Aune Niskasen kok.
237. Joukot saapuvat Lopottiin 10.8.41. Teoksesta Suomen sota 1941-45.

238. Kurkijoen Lopotti v. 1941 Hiidenmäeltä nähtynä. Valok. Pekka Kyytinen. Anni Kyytisen kok.
239. Lenin patsas on rikottu. Irja Veikkolaisen kok. Jälj. Rainar Hakulinen.
240. Elisenvaaran osuuskaupan myyjiä v. 1942. Ilma Kaijankosken kok.
241. Elisenvaaran osuuskaupan väkeä. Pekka Kiiskin kok. Jälj. Rainar Hakulinen.
242. Esa Hartikka ja Lauri Korjonen (seisomassa) lomalla kesällä 1942 Viljo Hartikan pihalla. Naiset vasemmalta Elsa ja Anni Hartikka sekä Kerttu Parikka. Takana Pertti Hartikka. Anni Sovijärven kok.
243. Kurkijoen miehet Matti Heikkinen 2. vas., Onni Savolainen valkoinen paita päällään Aunuksessa jatkosodan aikana. Arvi Jääskeläinen kolmas oikealta. Kyösti Heikkisen kok., Polttolinja 29 C 27, 40520 Jyväskylä.
244. Korsussa siellä jossakin. Matti Heikkinen oikealla. Kyösti Heikkisen kok.
245. Syväri. Voimalaitos.
246. Simo Jussilaisen perhettä Luhovaarasta.
247. Vasemmalta Maija Harakka, Martta Hiltunen, Irja Veikkolainen, ?, Aino Hartikka. Irja Veikkolaisen kok. Jälj. Rainar Hakulinen.
248. Liisa Markkula ja Markkulan varsoja.
249. Hannes Kiiskin Jouko-poika varsan kanssa jatkosodan aikana. Valok. Rainar Hakulinen.
250. Sota-aikana Särkijärvellä Kyytisen pihalla. Valok. Pekka Kyytinen. Anni Kyytisen kok.
251. Alhon uusi asema jatkosodan aikana. Jälj. Rainar Hakulinen. // IV 422: Alhon aseman henkilökunta jatkosodan aikana. Valok. Pekka Kyytinen.
252. Paluuta Kurkijoelle talvella 1942. // IV 417: Kotiinpaluu jatkosodan aikana. Valok. Pekka Kyytinen.
253. 322. 168. Valok. Pekka Kyytinen. // IV 416: Ilmatorjuntaväkeä Elisenvaarassa Maitokaupan edustalla. Valok. Pekka Kyytinen.
254. Näkymää Elisenvaaran aseman itäpäästä. Pommituksen tuhoja on jo raivattu. Kuva Kurkijokisäätiö 4/12. 60. Kurkijokelainen, Loimaa. // IV 410: ”Pusutunneli” Elisenvaarassa pommituksen jälkeen. Valok. Pekka Kyytinen.
255. Elisenvaaran yhteiskoululaisia 1942 yhteiskoulun raunioilla. Jälj. Rainar Hakulinen. 531. // MK 322: V. 1942 uudelleen aloittaneen Elisenvaaran yhteiskoulun ainoa luokka koulun raunioilla. M2-03-158-2039: Hevosta ei saatu ja pulpetit olisivat jääneet asemalle, mutta jokainen kantoi omansa koululle asemalta.
256. No 5. Läh. Ilmari Pörsti, Oulu, Kangastie 12/48 // MK 321: Naisia ja lapsia Savojalla kylvyssä 1942.
257. 502. // MK 316: Vehnänniittoa v. 1942 Alhonsuolla.

258. 487. // MK 316: Juho Rämäsen talo Räihänvaarassa uudelleen rakenteilla.

259. 424. // MK 311: Räihänvaaran koulu evakuoidaan 17.3.40.

260. Joukot saapuvat Elisenvaaraan. Valtion Tiedoituslaitos. 32706. Valok. TK- E. viitasalo. 183. 436. 628. // KKK 293: Suomalaiset sotajoukot saapuvat palaneeseen Elisenvaaraan 9.8.1941. Kuvassa näkyvät palaneiden Kurkijoen osuuskaupan myymälän ja asuintalon rauniot sekä tulipalossa kärsinyt sementtitiilistä rakennettu lihamyymälä. Valok. TK, E. Viitasalo.

261. 456. 629. // KKK 293: Suomalaisia sotilaita 9.8.1941 Aromäen kylässä lähellä kansakouluu etenemässä kohti Kurkijoen Kirkonkylää. - Teoksesta Viisi sodan vuotta.

262. Kurkijoen kirkonkylä on juuri vallattu. Tuhottu venäläisten ajoneuvo opiston sillalla. Taustalla entinen suojeluskunnan talo. Valok. TK Norjavirta. 180. 5457. 630.. // KSE 198: Sama teksti KKK 294: Kurkijoen Kirkonkylä eli Lopotti joutui suomalaisten haltuun 10.8.1941. Kuvassa tuhottu venäläinen hevosajoneuvo Opiston sillalla. Taustalla suojeluskunnan talo ja Säkinmäki. Valok. TK, Norjavirta..

263. 466. 631. // KKK 294: Tervun kylän edustalla sijaitseva Rahmansaari joutui suomalaisten haltuun 10.9.1941 sitkeitten taistelujen jälkeen. Tämä taistelu, jota johti luutnantti Ahti Sonninen, oli viimeinen Kurkijoen alueella suoritettu maasotatoimi. Valok. Ilmavoimat. Jälj. Rainar Hakulinen. KSE 207: Rahmansaari, josta käytiin kovia taisteluja 9–10.9.1944. Venäläiset joukot saarrettiin lopulta kuvan oikeassa reunassa olevaan Saunalahteen. Teoksesta: Laatokan mainingit.

264. 500. 632. // KKK 295: Heinäsenmaan patteri joutui joskus antamaan tulitukea, kun sinne 23.9.1941 saatiin tykit. Venäläisten lähdettyä saarelta 21.9.1941 oli koko Kurkijoen pitäjä vallattu takaisin neuvostojoukoilta.

265. 458. 633. // KKK 295: Kurkijoen Kirkonkylä joutui suomalaisten käsiin melko hyvin säilyneenä. Kuva on Postinrinteeltä kirkolle päin. Vasemmalla kunnan lääkärin asunto, oikealla J. Kaupin kirjakauppa ja Tuomas Rädyn leipomo- ja kahvilaliike. Taustalla Linnamäki.

266. Lopotin Sepänkadulle olivat venäläiset rakentaneet 2 uutta taloa, jotka olivat kuitenkin 1941 keskeneräisiä. 464. 634. // KKK 296: Lopotin Sepänkatu valtauksen jälkeen. Venäläiset olivat pystyttäneet kolme uutta rakennusta kadun vasemmalle puolelle. Valok. Veli Räsänen. KSE 304: Lopotin Sepänkadulle olivat venäläiset tuoneet kaksi uutta rakennusta, jotka olivat kuitenkin keskeneräisiä syksyllä 1941. Valok. Veli Räsänen.

267. Lopotin kansakoulu valtauksen jälkeen 1941. Irja Veikkolaisen kok. 459. 635. // KKK 297: Kirkonkylän kansakoulun rauniot. Koulurakennus oli ainoa Lopotissa sotien aikana palanut rakennus. KSE 275: Lopotin ainoa poltettu rakennus oli kansakoulu, jonka pihalla tässä näkyy polttoaineosaston telttoja vaja. Irja Veikkolaisen kokoelmasta.

268. Kemppisen talon rauniot Aromäellä. Tauno Kemppisen kok. Jälj. Rainar Hakulinen.

269. 4472:206. Kurkijoki. Alhon asemansoutu. Valok. Pekka Kyytinen 1942. Julkaistaessa mainittava: Museovirasto. 728. 637. // KKK 297: Alhon asemansoutua v. 1943. Kuvan keskellä näkyy uusi asemarakennus. Oikealla Hernemäki. Kuvan poikki savupiippujen takana kulkee Alhon ja Lopotin välinen maantie. Valok. Pekka Kyytinen, Museovirasto.

270. Elisenvaaran veturitalli 1941. Valok. Sylvi Mäenanttilla. Jälj. Rainar Hakulinen. 442. 638. // KKK 298: Elisenvaaran uudesta veturitallista olivat venäläiset räjäyttäneet vesitornin. Tornissa oli talvisodan aikana raskas it-konekivääriasema.

271. 437. 639. // KKK 298: Elisenvaaran ratapihan eteläpuolella venäläiset räjäyttivät Viipurin ja Lappeenrannan ratojen alikulkusillat sotatoimien yhteydessä 1941. Kuvan yläreunassa näkyy tulipalossa kärsinyt Elisenvaaran Maitokaupan rakennus, joka myöhemmin kunnostettiin Elisenvaaran yhteiskoulun tiloiksi.

272. Ratapihalta Huutomäen tielle päin. Kotavaaran joki tulvii 1942. Valok. Heikki Poutanen. 449. 642. // KKK 299: Venäläisten suorittama Pusutunnelin räjäyttäminen Elisenvaaran asemalla tukki Kotavaaranjoen ja aiheutti tulvajärven keväällä 1942 ratapihan länsipuolelle. KSE 269: Keväällä 1942 tulvi Kotavaaranjoki alikulkusillan eli "Pusutunnelin" länsipuolella. Kuva esittää tulvaa ratapihalta Huutomäen tien suuntaan. Valok. Heikki Poutanen.

273. 440. 641. // KKK 299: Talvisodassa palaneen Elisenvaaran asemarakennuksen paikalle olivat venäläiset alkaneet rakentaa uutta rakennusta, joka näkyy kuvan keskellä. Laiturin vieressä oleva raide on purettu koneellisesti. Valok. Sylvi Mäenanttila. KSE 266: Elisenvaaran asema syksyllä 1941. Kiskot on koneellisesti revitty. Kuvan keskellä venäläisten alottama rakennus. Valok. Sylvi Mäenanttila.

274. Elisenvaaran katua asemalle päin 1941. Kohti Tervaporttia ja Elisenvaaran asemaa. Vasemmalla Viipurin rata, joka tällä kohtaa on ehjä. Kaatunut valonheitintorni näkyy kuvan vasemmassa reunassa. Valok. Aune Mäenanttila. Jälj. Rainar Hakulinen. 5. 160. 439. 640. // KKK 299: Elisenvaaran asemalle johtavaa tietä Kansallis-Osake-Pankin talon kohdalla. Ratapihan valonheitintorni on kaadettu, mutta Viipurin rata on tällä kohtaa kohtalaisen ehyenä. Valok. Aune Mäenanttila. // KSE 188: Kohti Tervaporttia ja Elisenvaaran asemaa. Vasemmalla Viipurin rata, joka tällä kohtaa on ehjä. Kaatunut valonheitintorni näkyy kuvan vasemmassa reunassa. Valok. Aune Mäenanttila.

275. 447. 643. // KKK 300: Elisenvaaran ratapihalla aiheutti Pusutunnelin korjaus paljon töitä. Valok. Heikki Poutanen.

276. Alikäytävät räjäytettyinä. Pekka Kiiskin kok. Jälj. Rainar Hakulinen. 644. 445. // KKK 300: Sotatoimien edistymisen syksyllä 1941 vaati Elisenvaarassa pikaisia radan korjauksia. Kuvassa Viipurin radan silta ratapihan eteläpäässä on saatu liikennöitäväan kuntoon. Viipurin rata saatiin liikenteeseen 12.9.1941 mennessä. Etualalla oleva Lappeenrannan radan silta on vielä rakentamatta. Vain maantie on raivattu ajokuntoon. Valok. Pekka Kiiski. KSE 231: Lappeenrannan radan alikulkusilta räjäytettyinä. Tie on korjattu ja taustalla myös väliaikaisesti Viipurin radan rautatie. Valok. Pekka Kiiski.

277. 452. 645. // KKK 300: Uudet kasarmit Elisenvaaran aseman lähellä Kotavaaranjoen pohjoispuolella paloivat sotatoimien yhteydessä elokuussa 1941. Kuvassa lottia lähinnä Kotavaaranjokea sijainneen kasarmin raunioilla. Toinen palamatta jäänyt kasarmi toimi väliaikaisena asemarakennuksen jonkin aikaa. P3-03-036-2626: Elisenvaaran aseman ruokalan lottia asuntokasarmien raunioilla. Kuvan vasemmassa reunassa näkyvät väliaikaisella asemalle laskeutuvat raput. Ratapihalla näkyvä vaunu on pussiraiteen päässä. Rata päättyy siinä räjäytettyyn "Pusutunneliin".

278. 603. 646. // KKK 301: Ennen siviiliväestön paluuta suoritettiin taloissa perusteellinen siivous. Kuvassa eräs Elisenvaaran lottien siivousryhmä Räihävaaran kylässä.

279. 470. 647. // KKK 301: Kurkijoen lättien eräs siivousryhmä Kirkonkylässä apunaan pari sotavankia.

280. Siivousryhmän lottia Korpisaaren kansakoululla 24.8.1941. Vasemmalta Hilja Hovi, Aili Kuosa, Hilja Nenonen ja Sirkka Hovi. Sirkka Pakarisen kok.

281. Lotat lähdössä Värtsilän rajatoimistosta Sortavalan kautta Kurkijoelle siivoamaan 1941. Aino Tammisen kok. Jälj. Rainar Hakulinen.
282. Lotat Sortavalassa matkalla siivoustöihin Kurkijoelle 1941. Aino Tammisen kok. Jälj. Rainar Hakulinen. // Vakkolahden itärannalta kohti räjäytettyä Karjalan siltaa. Toisella rannalla vas. Osuusliike Itä-Karjala ja oikealla kansakoulu.
283. Siivousryhmä menossa Kuuppalaan. Edestä Maija Harakka, Aino Räsänen, Sirkka Hovi ? ?. Irja Veikkolaisen kok. Jälj. Rainar Hakulinen.
284. Kotiin palaavia kurkijokelaisia Elisenvaaran asemansseudulla. Tulijat vaeltavat asemalta Lopottiin päin ja ovat saapumassa Arppen talon kohdalle. Valok. Sylvi Mäenanttila. 480. 648. // KSE 248: Sama teksti.// KKK 302: Kurkijokelaisia palaamassa takaisin kotikonnuilleen. Kuvassa tulijoita Elisenvaaran asemansseudulla piirilääkäri Arppen talon kohdalla. Valok. Sylvi Mäenanttila.
285. 718. 649. Valok. Pekka Kyytinen. . Anni Kyytisen kok. // KKK 302: Talven 1941-42 aikana palasi kurkijokelaisia jatkuvasti kotiseudulle. Vuoden 1942 loppuun mennessä oli palanneita 6162 henkilöä. Kuvassa palaavia kurkijokelaisia kirkonkylällä uuden kunnantalon pihalla. Valok. Pekka Kyytinen.
286. 448. 650. // KKK 303: Elisenvaaran rautatieläisiä syksyllä 1941. Ensimmäiset heistä tulivat jo 19.8.1941. Taustalla ratapihan pohjoispäässä sijainneen kasarmin rauniot sekä palamatta jääneet ulkorakennukset.
287. Evr. Osuuskaupan rauniot vas. Taustalla korjattu rautatiesilta. Jälj. Rainar Hakulinen. 446. 651. // KKK 303: Viipurin rata on korjattu väliaikaisesti liikennöitävään kuntoon. Vasemmalla Kurkijoen osuuskaupan lihamyymälä palon jälkeen. KSE 227: Asemanseutua osuuskaupan kohdalla nähtynä. Viipurin radan alikulkusilta kunnostettu tilapäisesti. Taustalla näkyvät Suohovin rakennusryhmän rauniot. Valok. U. Mäenanttila.
288. 478. 653. // KKK 304: Kurkijoen kunnan esikuntaa jatkosodan aikana. Valok. Pekka Kyytinen.
289. // KKK 306: Toivo Silvennoinen tuli Kurkijoelle v. 1935 rovasti Gust. Arokallion apulaiseksi. Jatkosodan aikana hän toimi vt. kirkkoherrana 30.4.1942 saakka, jolloin siirtyi Liperin kirkkoherraksi.
290. // KKK 306: Arvi Kujala hoiti Kurkijoen kirkkoherran tehtäviä, ensin väliaikaisena ajalla 1.5.1942-31.8.1943 ja sen jälkeen valittuna kirkkoherrana 1.9.1943 lähtien seurakunnan lopettamiseen asti. Piispa Ilmari Salomies asetti hänet kirkkoherran virkaan 3.9.1944 Kurkijoen kirkossa pidetyssä viimeisessä jumalanpalveluksessa.
291. Kurkijoen kirkko valtauksen jälkeen. Valok. TK- Vartia. 658. // KK 306: Kurkijoen kirkosta venäläiset olivat purkaneet urut ja rakentaneet paikalle konehuoneen elokuvaprojektorille.
- 291a. Kurkijoen kirkko 1941. 514. 640.
292. Juhlayleisöä kirkon uudelleen vihkiäisissä 2.4.1944. Valok. Pekka Kyytinen. Anni Kyytisen kok. // KKK 307: Vihkimisjuhlassa kirkko oli ääriään myöten täynnä seurakuntalaisia. Vanhan tavan mukaan kirkkokansa yhtyi voimakkaasti juhlaritteen, joka oli virsi 408. Valok. Pekka Kyytinen.
293. 524. 661. // KKK 308: Jatkosodan aikana pidettiin rippikoulua kirkon sakastissa, sillä rippikoulutupana käytetty Hautausmaan tupa oli palanut sotatoimien yhteydessä. Kuvassa tyttöjen

- rippikoulu v. 1942. Takana pastori Toivo Silvennoinen. Valok. Pekka Kyytinen.
294. 525. 662. // KKK 308: Rippikoululaisten konfirmaatio Kurkijoen uusitussa kirkossa v. 1943.
295. Tyttöjen konfirmaatio v. 1943. Valok. Arvi Aitsaari. 527.
296. Konfirmaatio v. 1942 Kurkijoen kirkossa.
297. V. 1942 olivat tytöt ripillä yleensä mustassa puvussa. Myös eräät käyttivät valkoista pukua. Tytöt vasemmalta Aili Veijalainen, Aune Valkeapää, Aune Veijalainen ja Hilja Helenius. Aune Niskasen kok. 528.
298. Tyttöjen rippikoulu kevättalvella 1942 kirkon sakastissa. Pastori Toivo Silvennoinen harmonin ääressä. Aune Niskasen kok.
299. Tyttöjen rippikoulu kevättalvella 1942 kirkon sakastissa. Pastori Toivo Silvennoinen. Aune Niskasen kok. *Toisen kuvan teksti:* Rippikoululaiset sakastissa 1943. Valok. Pekka Kyytinen. Jälj. Rainar Hakulinen.
300. 517. 663. // KKK 309: Sankarihautajaiset olivat jatkosodan aikana kirkollinen surujuhla. Talvella ruumiinsiunaus toimitettiin kirkossa. Kuvassa Toivo Tukian arkkua kannetaan hautaan 15.3.1942.
301. 519. 664. // KKK 309. Sankarihautajaiset kokosivat runsaasti väkeä kunnioittamaan sankarivainajien muistoa. Valok. Pekka Kyytinen.
302. Kurkijoen sankaripatsas jatkosodan aikana. Valok. Pekka Kyytinen. Anni Kyytisen kok. // KKK 310: Vapaussodan sankaripatsas pystytettiin valtauksen jälkeen ilman sen huipulla ollutta ristiä. Patsaan takana talvisodan ja jatkosodan sankarivainajien hautojen valkoisia ristirivistöjä. Valok. Pekka Kyytinen.
303. Kurkijoen sankarihauta syksyllä 1944. Valok. Pekka Kyytinen. Kurki-säätiön kok. 673. // MK 326: Valkoisten ristien rivistöt jäivät sankarihaudoille kertomaan niistä yhreistä, jotka Kurkijoen miehet joutuivat antamaan puolustaessaan synnyinmaansa vapautta Suomen kohtalonvuosina 1939-1944.
304. Matti Kontulaine jäi taistelukentälle. Kuvassa hänen hautapaikkansa Kurkijoen sankarihaudalla. Vain havuristi(?) ja seppeleet. Taustalla Laikkalan lahtea. Elsa Jokisen kok.
305. Pekka Lehtonen keväällä 1944 tontilla olevan pahvirakennuksen ovella. Aarne Hanhinevan kok. 667. // KKK 311: Elisenvaaran asemansseudulla monet asuivat jatkosodan aikana tilapäisissä pahvista kyhätyissä asumuksissa, jotka oli rakennettu tuhoutuneen entisen kodin raunioille.
306. 516. 666. // KKK 310: Kurkijoen seurakunnan viimeinen suntio Onni Valkeapää kirkon tornissa kelloja soittamassa jatkosodan aikana. KJ No 34, 1991: Sodilta ehjinä säilyneet kirkonkellot ja suntio Onni Valkeapää pari pv ennen evakkoon lähtöä 1944. Valok. Eino Pesonen.
307. 521. // Kurkijoen sankaripatsas jatkosodan aikana.
308. Elisenvaaran jälleenrakennusyhdistys. Pekka Kiiskin kok. 444. 668. // KKK 311: Elisenvaaraan perustettiin jälleenrakennusyhdistys 19.4.1942. Yhdistyksen toimiaika jäi lyhyeksi, mutta useita tärkeitä asioita ehdittiin panna alulle. Kuvassa yhdistyksen jäseniä. Äärimmäisenä oikealla yhdistyksen puheenjohtaja Pekka Kiiski (Herra-Pekko). Valok. Pekka Kiiski. *Kahdessa kuvassa useat henkilöt on tunnistettu kuultopaperin ja nimiluettelon avulla.*

309. Elisenvaaran asemanseutua jatkosodan aikana aseman iv-tornista Sortavalan suuntaan. Vasemmalla uusi postitalo. Taustalla Kotavaaranjoen takana ehjiä rakennuksia. Valok. Pekka Kyytinen. Vilho Piilisen kok. // KKK 312: Elisenvaaran asemanseutua aseman lähellä olleesta iv-tornista pohjoiseen talvella 1944. Kuvan vasemmassa reunassa jatkosodan aikana rakennettu postitalo. Taustalla Mikrilän tien varren taloja. Valok. Pekka Kyytinen.
310. Elisenvaaran aseman iv-tornista. Valok. Lasse Pessi. // Samasta iv-tornista otettu kuva kuin edellinen 308. Luultavasti talvella 1943-44. Postitalo oikealla valmistui 1944 keväällä. Siinä oli myös poliisivartiokonttori sekä poliisikonstaapeli Urho Nikkarin perheen asunto 2. kerroksessa vas. Matalamman oikeanpuoleisen siiven takana oikealla näkyvät aikaisemmasta 1940 pommituksessa tuhoutuneesta vartiokonttorista jäljellä olevat uunit (T.N.)
311. Elisenvaaran asemanseutua jatkosodan aikana 1944 i.v.-tornista. Etualalla rakennetaan rautatieläisten asuntoja. Taustalla Suohovin Ryssänmäki. Valok. Pekka Kyytinen. Vilho Piilisen kok. 669. 140. 4. // KKK 312: Elisenvaaran asemanseutua jatkosodan aikana aseman lähellä olleesta iv-tornista nähtynä. Etualalla rakennetaan rautatieläisten asuintaloja. Taustalla on Suohovin aluetta. Valok. Pekka Kyytinen.
312. 720. 672. Raili Räsänen kok. // KKK 313: Alhon uusi asemarakennus valmistui jatkosodan aikana palaneen asemarakennuksen paikalle. Valok. Pekka Kyytinen.
313. Elisenvaaran asemarakennus jatkosodan aikana, luultavasti 1943. Antero Komosen kok. 671. // KKK 313: Jatkosodan aikana rakennettiin Elisenvaaraan uusi asemarakennus talvisodassa palaneen asemarakennuksen viereen, paikalle jossa oli sijainnut rautatievirkailijain asuinrakennus. L2-03-032-1590: Jatkosodan aikuinen Elisenvaaran asema. Tämä rakennettiin samalle kivijalalle, jossa ennen Talvisotaa asuivat ratamestari Noroma (Nyberg) ja ylikonduktöörit Pipatti ja Rämänen. Kuvassa näkyvässä päädyssä oli melko tilava odotussali. Sen jälkeen näkyy kuvassa asemakonttorin ja matkatavaran ikkunat. Rakennuksen toisella (maantien) puolella oli postin tila ja asemapäällikön sekä komennusesimiehen huoneet. Asemaravintolalle oli varattu toinen pääty kokonaan. Kuva lienee vuodelta 1943 tai varhaiskesältä 1944. Etualalla olen tuntevinani Jouko Poutasen vasemmalla, oikeanpuoleista en tunne. (Antero Komosen kokoelmista.)
- 314: Korpisaaren marttoja patjantekokursseilla jatkosodan aikana. Edessä oik. Elsa Meskanen, Katri Kuosa, takarivissä vasemmalta Aino Kuosa, Anni Meskanen, Riitta Veripää, Sanna Jakonen, Kerttu Kontulainen (seisomassa), Aino Nenonen, Hilja Nenonen (kurssin. op.), Eeva Nenonen ja Martta Lajunen. 673. // KK 314: Korpisaaren kylän marttoja patjantekokursseilla jatkosodan aikana.
315. 481. 676. // KKK 315: Perunaa nostetaan Soskuan kylän pelloilta lokakuussa 1941. Venäläisten kylvämästä perunasta saatiin näin tarpeellista ravinnon lisää.
- 315a. Pekka Jakosen perhe Korpisaassa perunanostossa jatkosodan aikana. Aino Jakosen kok. // Olisiko samoja perunannostajia kuin kuvassa 315?
- 316: 503. 675. // KKK 315: Aarne Hongell Mikrilän kylästä ajaa Markkulan traktoria, jossa oli jatkosodan aikana puukaasutin.
317. Kyytisen sisarukset heinätoivissa kesällä 1944 (kuvattu 28.7.1944). Ani Kyytinen sisarineen. Valok. Pekka Kyytinen. Anni Kyytisen kok. 678. // KKK 316: Kyytisen sisarukset heinäpellolla Särkijärven kylässä kesällä 1944. Miehistä työvoimaa ei silloin paljon ollut. Valok. Pekka Kyytinen.
318. Luhovaaran Simo Jussilaisella valmistaudutaan jouluuun 1943. Valok. Aune Jussilainen. 590. 654. 169. 3. // KKK 305: Simo Jussilaisen perhe varustautuu viettämään joulua 1943 Luhovaaran

kylässä. Taustalla näkyy juuri valmistunut asuinrakennus. Huomaa liimapaperisuikaleet ikkunaruuduissa.

319. 510. 655. // KKK 305: Luhovaaran ja Räihävaaran kylien äitejä kokoontuneina äitienpäivän juhlaan v. 1943. Vasemmanpuoleisen ikkunan kohdalla on kirkkoherra Arvi Kujala.

320. Toivo Sikiön talo alakouluna syksyllä 1942. Valok. Mirjam Hirvonen. 682. // KKK 318: Toivo Sikiön talo Elisenvaarassa toimi väliaikaisena koulutalona jatkosodan aikana. Valok. Mirjam Hirvonen.

321. Elisenvaaran alakoululaiset näyttelevät Prinsessa Ruususta Sikiönmäellä 1942. Valok. Mirjam Hirvonen. 684. // KKK 318: Elisenvaaran alakansakoulun oppilaita näyttelemässä Prinsessa Ruususta v. 1942. Valok. Mirjam Hirvonen. *Pöydällä istuva kuningas on Tapio Nikkari.*

322. 494. // KKK 318: Elisenvaaran alakansakoululaisia pihkankeräysretkellä jatkosodan aikana. Valok. Mirjam Hirvonen.

323. Kirkonkylän alakoululaiset v. 1943 KOP:n talossa. Op. Ida Itkonen edessä keskellä. Pentti Silvennoisen kok. 685. // KKK 319: Kirkonkylän alakansakoululaisia v. 1943 Lopotin Kansallis-Osake-Pankin talossa. Opettaja Ida Itkonen edessä keskellä.

324. Kirkonkylän I ja II lk. V. 1943. Arvi Aitsaaren kok. // KKK 319: Kirkonkylän kansakoululaisia palokunnan talon suojissa v. 1943. Opettaja Arvi Aitsaari oikealla.

325. Savoja 1941. 493. 688. // KKK 320: Savoijan kylän jatkokoululaisia väliaikaisen koulunsa pihalla v. 1943. Oikealla opettaja Rauni Hämäläinen. KJ 36, 2003: Koulukuva: Rauni Hämäläinen, Eino Uimonen, Arvi Silvennoinen, Mauno Mielonen, Ilmari Jussilainen, Veijo Hinkkanen, Matti Miikkulainen, Vilho Häkli, Väinö Miikkulainen, Pertti Parikka, Aino Merta, Siiri Jussilainen, Maija Tirri, Helvi Sikiö, Meeri Pörsti, Eila Keski-Väli.

326: 530. 689. // KKK 321: Elisenvaaran yhteiskoulun oppilaat syksyllä 1942 maanviljelysneuvoksetar Ina Relanderin omistaman talon rapuilla. Opettaja Saimi Hukkanen takimmaisessa rivissä toisena vasemmalta.

327. 532. 690. // KKK 321: Elisenvaaran Maitokaupan rakennus kunnostettuna yhteiskoulun tiloiksi syksyllä 1943. Aikoinaan Elisenvaaran Maitokauppa Oy lähetti maitoa Viipuriin talvisodan loppuun saakka. Maitoa tänne toivat Elisenvaaran lisäksi lähikylien tuottajat.

328. Elisenvaaran karjanhoitokoulun rauniot. Valok. Toivo Immonen. Jälj. Rainar Hakulinen. // KSE 187: Elisenvaaran karjanhoitokoulun rauniot. Valok. Toivo Immonen.

329. Laikkalanlahtea 1943. Faine Salmelan kok. // Kuva on ilmeisesti otettu Kuuppalasta luoteeseen kohti kirkonkylää Keskikohdasta vasemmalle Kurkijoen suu. Takana keskellä kirkko ja vasemmalla Linnavuori.

330. Elisenvaaran ratapihaa heti valtauksen jälkeen. Kiskot on revitty koneellisesti irti. Kuvan oikeassa reunassa venäläisten aloittama asemarakennus entisen 19.2.1940 palaneen paikalla. Valok. U. Mäenanttila. KSE 189: Sama teksti

331. 438. // KSE 190: Lohduton näkymä Simolanmäen iv-tornista Elisenvaaran asemalle päin. Keskellä kulkee Lopottiin johtava maantie. Törröttävien savupiippujen joukossa näkyvät pystyssä sementtitiiliset Klaes Hämäläisen asuinrakennus ja Kurkijoen osuuskaupan lihamyymälän rakennus. Valok. Sylvi Mäenanttila.

332. Elisenvaaran asemanseutua Peltolan kahvilan kohdalla valtauksen jälkeen. Valok. Toivo Immonen. Jälj. Rainar Hakulinen. KSE 191: Elisenvaaran asemanseutua Peltolan kahvilan kohdalta valtauksen jälkeen. Valok. Toivo Immonen.
333. Tuhottuna ”Pusutunneli”. Alla Kotavaaran joki, jonka päällä oli noin 112 m pitkä tunneli ratapihan alitse. Kurkijoki-säätiö. 441. // KSE 192: Venäläisten räjäyttämä ”Pusutunneli” syksyllä 1941. Valok. U. Mäenanttila.
334. Elisenvaaran Lopottiin asti olivat kaikki talot maantien varrelta poltetut.. Kuvassa Pekka Sikiön talon rauniot Elisenvaaran keskikylässä454. // KSE 195: Sama teksti.
335. Pekka Sikiön leivinuuni toimi sota-aikana. Marjatta Ekmanin kok. 455.
336. Sikiön navetta uudessa paikassa.
337. 460. // KSE 196: Venäläisten keskeneräinen korsurakennelma Lopotin Hiidenmäellä. Valok. Veli Räsänen.
338. 463. // KSE 197: Tuhottu venäläinen hyökkäysvaunu Lopotin Linnamäen kohdalla Hiitolaan johtavalla tiellä. Irja Veikkolaisen kokoelmasta.
339. 406: // Suomalaisjoukot valtaavat Jaakkiman aseman 1941. CT. ЯАККИМ.
Ei siis kurkijokea lainkaan
340. Kurkijoen sankarihauta valtauksen jälkeen syksyllä 1941. Irja Veikkolaisen kokoelmasta. // KSE 200: Kurkijoen sankarihauta valtauksen jälkeen. Irja Veikkolaisen kokoelmasta.
- 341.
- 342.
343. Aseman seutua. Höltän talo ehjänä. Valok. U. Mäenanttila. // KSE 228: Raunioita Elisenvaaran aseman itäpuolella. Höltän talo on säilynyt ja joutui väestönsuojeluhenkilöstön käyttöön. Kuvan keskellä näkyy aseman iv-torni. Valok. U. Mäenanttila.
344. Venäläisten rakentama portti Huutomäen tien varrella. Valde Rähän perikunnan kokoelmasta. Jälj. Rainar Hakulinen. 453. // KSE 229: Sama teksti.
- 345.
346. 462. // KSE 232: Purkamistaan kirkon penkeistä olivat venäläiset alottaneet tanssilavan rakentamisen kirkon viereen. Taustalla oleva henkilö seisoo sankarihaudan äärellä. Vappu Kiiskin kokoelmasta.
347. 484. // KSE 235: Alhon asemanseutua syksyllä 1941. Kuvan keskellä kulkee rautatie Viipuriin. Valok. Pekka Kyytinen.
348. Venäläisten rakentama talo Rummunsuolla. Valok. Toivo Immonen. // KSE 236: Sama teksti.
349. Tervun Immosen talon peräkamari venäläisten lähdön jälkeen. Valok. Toivo Immonen. KSE 238: Sama teksti.
350. 487. // KSE 241: Venäläisten hakkaama suuri murros Lapinlahden kylän pohjoisosassa Tervuun menevän maantien yli. Valok. Toivo Immonen.

351. Juho Mylenin kauppa- ja asuintalo Tervussa oli ainoa kylän sodassa tuhoutunut rakennus. Valok. Toivo Immonen. 486. // KSE 243: Sama teksti.
352. Vasemmalla Aino Hartikka ja Martta Hiltunen, oikealla Maija Havakka. Irja Veikkolaisen kok. Jälj. Rainar Hakulinen. // KSE 246: Kurkijoen lättien siivousryhmä Otsanlahdella Pekka Valkeapään talon pihalla. Vasemmalta Aino Hartikka, Martta Hiltunen, Juho Asikainen, Elsa Eronen ja Maija Havakka. Irja Veikkolaisen kokoelmasta.
353. Elisenvaaran puhdistusryhmä. Pekka Kiiskin kok. Jälj. Rainar Hakulinen. // KSE 247: Lottien siivousryhmä Elisenvaarassa. Taustalla Simolanmäen iv-torni. Valok. Pekka Kiiski.
- 354.
355. Kotikirkko ilman ristiä. Valok. Toivo Immonen. Jälj. Rainar Hakulinen. // KSE 252: Kurkijoen kirkko ilman tuttua ristiä tervehti kotiin palaavia rantakyläläisiä syksyllä 1941. Valok. Toivo Immonen.
356. 505. // KSE 258: Karppisen uudisrakennus rakenteilla Särkijärvellä. Valok. Pekka Kyytinen.
357. Karppisen uudisrakennus Särkijärvellä. Valok. Pekka Kyytinen. 504. 655. // Sama rakennus kuin kuvassa 356 mutta eri kulmasta.
358. Suohovilla rakennetaan uutta navettarakennusta kesällä 1942. Harry Laurénin kokoelmasta. 506. // KSE 259: Sama teksti.
359. Suohovin navetta ja viljavarasto ovat rakennetut uudelleen talvella 1943-44. Harry Laurénin kokoelmasta. Jälj. Rainar Hakulinen.
360. 479. // KSE 262: Kurkijoen kansanhuoltotoimisto v. 1943. Henkilöt vasemmalta Irma Saikkonen, Helmi Pösö, Aini Laukkanen, Kaisa Huittinen ja Aino Häyhä. Aini Lepistön kokoelmasta.
361. // KSE 265: Pioneeriosastoilla oli jatkuvasti rautatien kunnostamista Elisenvaaran valtauksen jälkeen. Teoksesta Suomi tahtoi elää.
362. Istumassa Irja Roiha, Aune Veijalainen ja Evert Turunen. Seisomassa vasemmalta Paavo J. Laitinen (junanläh.), Tatu Keinänen (asemapääll.) ja Kalle Hakala (jaksosta). 1942. Aune Niskasén kok. Jälj. Rainar Hakulinen. // KSE268: Elisenvaaran aseman henkilökuntaa uuden asemarakennuksen edessä. Istumassa Irja Roiha, Aune Veijalainen ja Evert Turunen. Seisomassa vasemmalta Paavo J. Laitinen, Tatu Keinänen ja Kalle Hakala. Aune Niskasén kokoelmasta.
363. 443 // KSE 274: Suohovin kansakoulurakennus tulipalon jälkeen syksyllä 1941. Valok. Airi Ylönen.
364. 529. // KSE 281: Elisenvaaran yhteiskoulun rauniot. Kuvan vasemmassa reunassa kelloseppä Pekkisen talon ja keinun lähellä rakennusmestari A. Tiaisen talon pystyssä törröttävät savupiiput. Valok. Sylvi Mäenanttila.
365. Rainar Hakulinen. // KSE 283: Suohovin urheilukentän alue. Taustalla kohoaa uusi ruokalarakennus entiselle paikalle, keskellä oppilasasuntolan paikka. Edessä venäläisten rakennuttaman talon jäännökset. Harry Laurénin kokoelmasta. P3-03-010-2600: Suohovin maanviljelyskoulun pihalla olivat venäläiset tuhonneet ylimääräisen rakennuksen, jonka rauniot näkyvät etualalla.
366. 509. 674. // KKK 314: Luhovaaran kylän asukkaat kokosivat naiskuoron äitienpäiväksi v.

1943. Kuoron johtajana toimi kanttori Onni Lukka, joka istuu edessä keskellä. KSE 287: Luhovaaran kyläläiset kokosivat naiskuoron äitienpäiväksi 1943. Eräs harvoja jatkosodan aikana toimineita kuoroja koko pitäjässä. Istumassa vasemmalta: Anna Löyhkä, Saima Vento, Taimi Vento, Onni Lukka (johtaja), Aili Heinonen ja Helli Vento. Seisomassa vasemmalta: Sylvi Tanskanen, Tyyne Tanskanen, Aino Kuosa, Lilja Tanskanen, Pirkko Veikkolainen ja Edla Vento. Keskirivissä tummapukuinen Inkeri Tiainen ja kirjavapukuinen Sirkka Salminen. Tyyne Tanskanen kokoelmasta.

367. Kurkijoen kirkko sisältä syksyllä 1941 valtauksen jälkeen. Valok. Aino Räsänen. 515. // KSE 290: Kurkijoen kirkko sisältä. Näkymä urkuparvelta alttarille päin. Altтарin paikalla näyttämökoro ja kovaäänislaitteet. Valok. Aino Räsänen. *Vrt. Kuvaan No 291.*

368. Sankarihautaus Kurkijoen sankarihaudalla. Ruumiinsiunauksen toimittaa kirkkoherra Arvi Kujala. Valok. Pekka Kiiski. // KSE 295: Sama teksti.

369. 518 // Ilmeisesti samasta tilaisuudesta kuin kuva No 368.

370. Kurkijoen sankarihauta. Pekka Kiiskin kok. 520. // KSE 296: Kurkijoen sankarihauta-aluetta syksyllä 1944. Aune Niskasen kokoelmasta.

371. Kunnan toimiston naiset sodan aikana. 476. // KSE 300: Kurkijoen kunnantoimiston naistoimihenkilöt jatkosodan aikana. Alin rivi vasemmalta: Aino Häyhä, Salme Hartikka, Irja Varjus, Kerttu Parikka, Martta Kempainen ja Eeva Hämäläinen. Toinen rivi vasemmalta: Vappu Eurola, Aili Pulkkinen ja Mirjam Mielonen. Ylin rivi vasemmalta: Martta Hiltunen, Aino Kärhäjä Sirkka Hovi. Jussi Potinkaran kokoelmasta.

372. Kunnan puuhamiehet sota-aikana. J. Potinkaran kok. Jälj. Rainar Hakulinen. 477. // KSE 301: Kurkijoen kunnantoimiston miestoimihenkilöitä jatkosodan aikana. Edessä vasemmalta: Jussi Potinkara, Juho Tukia, Vilho Piilinen ja Toivo Pärssinen. Toinen rivi vasemmalta: Onni Kosonen, Martti Koho, Jaakko Pantzar ja Johannes Kare. Ylinä vasemmalta Onni Mielonen ja Paavo Rahiala. Jussi Potinkaran kokoelmasta.

373. 469. // Kuvan 372 perusteella tässä kuvassa ovat Jussi Potinkara (vas.) ja Toivo Pärssinen (T.N.)

374. Lopotti oli säilynyt lähes täydellisesti. Vain ortodoksinen kirkko kuvan keskellä oli kärsinyt välirauhan aikana venäläisten purettua tornin ja keskikupolin. Kelloseppä Hurmeen talon paikalle oli tuotu toinen rakennus, joka oli kesken eräinen. Kuva otettu Linnamäeltä v. 1942 keväällä. Aune Niskasen kokoelmasta. 461. 122.3. // KSE 303: Sama teksti.

375. Kiitosjuhla Linnamäellä 1943. Aune Niskasen kok. 483. // KSE 306: Kiitosjuhla Linnamäellä juhannuksena 1943. Linnamäen tuttu lippu nousee salkoon. Aune Niskasen kokoelmasta.

376. Lippujuhla Linnamäellä jatkosodan aikana. Kerttu Topeliuksen kok.

377. Kurkijoen apteekkirakennus valtauksen jälkeen. Seinällä venäläisten ilmoituksia. Valok. Toivo Immonen. // KSE 307: Kurkijoen apteekkirakennus valtauksen jälkeen. Seinällä venäläisten ilmoituksia. Valok. Toivo Immonen.

378. Italialainen moottoritorpedovene vauhdissa pohjoisella Laatokalla syksyllä 1942. Teoksesta Suomi tahtoi elää. // KSE 318: Sama teksti.

379. Yksityiskohta sankarihaudalta. Aune Niskasen kok. // KSE 338: ”Oi Suomi synnyinmaa, suohelmahas sun poikasi, onnellista nukahtaa, kun hän henkensä halvan sulle antanut on!...” Heikki

Klemetti.

380. Maija Veijalaisen ja Birger Wallbergin häät 20.9.1942. Morsiussaattue menossa kirkkoon. Huom! Saksalaiset autot Taskisen pihassa. Aune Niskasen kok.

381. Elisenvaaran pommitusuhrien hautaus kesällä 1944. Khra Kujala siunaa vainajat. ”Viisi sodan vuotta”. Kurkijoki-säätiö. Rainar Hakulinen. KSE 329: Kirkkoherra Arvi Kujala siunaa Elisenvaaran 20.6.1944 tapahtuneen pommituksen uhreja Kurkijoen hautausmaalla. Teoksesta: Viisi sodan vuotta.

382. Emil Hanhineva maatöissä Elisenvaarassa keväällä 1943. Rakennus palanut, pommikuoppa oikealla keskellä. Aarne Hanhinevan kok.

383. Suutari tuli hotelli Kurjen katon läpi. Aune Niskasen kok. Jälj. Rainar Hakulinen. P3-20-007-2670: Lopottia pommitettiin 29.10.1942. Kuvassa suutariksi jäänyt palopommi kiinnitettynä hotelli Kurjen räystäääseen.

384. Sotavanki joka ajoi vettä Lopotissa. Aune Niskasen kok. Jälj. Rainar Hakulinen.

385. Pekka Sukeron autotalli, jossa ruotsalaiset korjasivat maatalouskoneita. Edessä ”vesiryssä” eli sotavanki, joka ajoi talvisin vettä.

386. Elisenvaaran yhteiskoulun IV luokka v. 1944. Valok. Lasse Pessi.

387. Maija Hanhineva Elisenvaaran apteekin portailla keväällä 1943. Vierron hoitama lääkevarasto Honkasalon kahvilaa vastapäätä. Aarne Hanhinevan kok.

388. Lopotin pikkulottia jatkosodan aikana 1943. Ohjaaja Aune Veijalainen oikealla. Aune Niskasen kok. Jälj. Rainar Hakulinen. 495.

389. Anni Kyytinen (oik.) ja sota-ajan apu-tyttö Maija Malm (vas.) Valok. Pekka Kyytinen. Anni Kyytisen kok.

390. Vasemmalla Elisa Korpela, Erkki Hakulinen, Anna Korpela ja Helena Hakulinen (o.s. Korpela) kotitalonsa raunioilla v. 1943.

391. Kurkijoen kunnan jälleenrakennustyövoimatoimiston toimistovirkailijat v. 1944 Linnamäellä, vas. Kerttu Lasonen, Maija Seuranen, Bertta Pekkonen. Kerttu Topeliuksen kok.

392. Soskuassa 1944. Taustalla Linnavuori. Hevosta ajaa Aili Sipilainen Tervusta. Valok. Jorma Haapkylä.

Jatkosodan evakuointi

393. Jalmari Pusa 3.9.1944 antaa evakuointimääräyksen sankarihaudalla. Aili Isomäen kok. Jälj. Rainar Hakulinen.

394. Elisenvaaran pommitusuhrien muistomerkki Savon linnassa.

395. Romppasen kauppa evakuoidaan 1944. Kauko Soikkelin kok. Jälj. Rainar Hakulinen. 537.

396. Soikkelin avakotavaroita Huutomäen tiellä 1944. Kauko Soikkelin kok. Jälj. Rainar Hakulinen. 537. Kurki-säätiö. 538. P5-08-003-2798: Huutomäen Soikkelin viljankuivuri ja

maatalouskoneita lähdössä evakkotielle.

397. Evakkomatkalainen Elisenvaaran asemalla. Rainar Hakulisen kok./ Säätiö. 539. P5-00-003-2789: Evakuointiin oli enemmän aikaa ja evakuointi sattui poikkeuksellisen lämpöisenä aikana. Kuvassa Airi Ylönen on tehnyt olonsa mukavaksi härkävauunissa.

398. 541. // KSE 350: Keväällä 1945 muutettiin Isokyröstä Vampulaan. Kuvassa tervulaisia jälleen evakkojunassa. Keskellä istumassa Tauno Mylén ja Sylvi Heinonen. Edessä vauun lattialla istuu Mikko Poutanen. Vasemmalla seisomassa Toivo Kuokkanen ja Matti Heinonen. Alma Mylénin kokoelmasta.

399. 536. // Hevonen kuormineen lähdössä mansardikattoisen talon edestä.

400. 654. 696. // KKK 324: Viimeinen matkustajajuna lähtee Elisenvaaran asemalta 22.9.1944.

401. 542. // Naisia kuoron eturivissä, kulissit takana, korvalappuinen mies johtaa.

402. 688. 695. Valok. E.M. Huhtala. Anni Kyytisen kok. // KKK 324: Kurkijoen Särkijärven kylän Kyytisen evakkotavaroita etsitään Seinäjoen varastosta. Valok. Pekka Kyytinen. P4-00-007-276: Särkijärven Kyytisten evakkotavaraa Seinäjoella. Kerttu ja Toivo Kyytinen (keskellä) tarkastelevat tulleita esineitä.

Toiminta päättyy.

403. 544. // KSE 364 ja IV 447: Kurkijoen kunnan lopettajaistilaisuus Loimaan Heimolinnassa 9.1.1949 (KSE), 7.9.1949 (IV). Istumassa vasemmalta: Kaapro Huittinen, Adolf Marttila Elisenvaara, Heikki Kiiski Savoja, Juho Mylén Tervu, Pekka Kiiski Elisenvaara, Helmi Hartikka Aromäki, Jaakko Hämäläinen Aromäki. Keskellä seisomassa vasemmalta: Heikki Kiiski Haavikko, Onni Mielonen Aromäki, Onni Salminen Luhovaara, Heikki Hartikka Otsanlahti, Pekka Kiiski Oksentiinmäki, Otto Soikkeli Huutomäki, Mikko Kuokkanen Lapinlahti, Pekka Siira Savii, Jaakko Heinonen Otsanlahti, Väinö Kilpinen Kirkonkylä, Juho Heikinmaa Saares, Eerik Kauppinen Elisenvaara, Matti Kiiski Pohjii, Paavo Äikää Ihojärvi, Juho Tukia Rahola, Martti Koho Ihojärvi. Takana seisomassa vasemmalta: Anton Hartikka Otsanlahti, Väinö Kirves Titto, Johannes Kojo Vätikkä, Matti Heinonen Lapinlahti, Jaakko Pantzar Kirkonkylä, Juho Ojalainen Titto, Martti Lukka Rummunsuo, Juho Laukkanen Tervu, Klaes Hämäläinen Elisenvaara, Heikki Koho Soskua ja Matti Tukia Haapavaara. Valok. Pekka Kyytinen.

KKK 325: Kurkijoen kunnan hoitokunnan työ päättyi 31.12.1948. Viimeisessä kokouksessaan 30.12.1948 hoitokunta päätti järjestää kunnan lopettajaistilaisuuden 9.1.1949 Loimaan Heimolinnassa. Tilaisuuden kutsuvieraita olivat entiset kunnanvaltuuston jäsenet, viimeksi toimineiden lautakuntien jäsenet ja Kurkijoella vakinaisina toimineet kansakoulujen opettajat. Lisäksi Karjalassa ja Maakansassa julkaistiin yleinen kutsu kaikille Kurkijoen kuntalaisille. Kuvassa kunnanvaltuuston jäseniä eri vuosilta. Valok. Pekka Kyytinen.

404. // IV 442: Kurkijokelaisia rintamamiehiä Väinö Kirveen vieraina Rymättylän Röödilässä. Valok. Pekka Kyytinen.

Sekalaisia kuvia, lähinnä sotien ajoilta

405. 725. // G1-00-006-1164: Suomen Huollon synnytystupa ja Suomen Huollon lastensairaala Viitasaarella v. 1941. Edessä vasemmalla istuu vauva sylissä Kurkijoen kättilö Ilma Malinen. Takana oikealla ylinnä Maija Veijalainen, joka oli töissä sairaalassa.

406. 501. // H1-01-002-1176: Alhon kansakoulunopettaja Kaarlo Konstantin Tyrnin väkeä heinäpellolla Alhon salolla.

407. // P3-24-021-2731: Martikaisen talon rauniot Mikrilän kylässä syksyllä 1941.

408. // P3-24-015-2725: Majjalan talon rauniot Mikrilässä. Taustalla asuntona käytetty sauna, johon tehty kuisti.

409. Rainar Hakulinen // P3-19-003-2663: Antti Veijalaisen navetan rauniot Levonpellolla Närekummussa.

410. Jälj. Rainar Hakulinen. // P2-03-037-2556: Elisenvaaran asemarakennus palaa. Valok. Taisto Hannus.

411. Taustalla meijeri? // P3-03-042-2632a: Räjätetty Lappeenrannan radan alikulkusilta v. 1941. Kiskotus oli kokonaan poistettu eikä sitä korjattu jatkosodan aikana. Kuvan vasemmassa reunassa näkyy palanut Elisenvaaran Maitokaupan rakennus, jossa toimi 1943-44 Elisenvaaran yhteiskoulu.

412. 582. // K2-20-007-1511: Keski-Karjalan Osuusliike avasi uuden myymälän entiseen Mikko Sunelan liiketaloon Niemisen kahvilaa vastapäätä. Näin kyseinen liike pääsi Kurkijoen Osuuskaupan välittömään läheisyyteen. Kuvassa osuusliikkeen uusi myymälä ja henkilökuntaa.

413. 655. // C1-03-046-0441: Asemamiesyhdistyksen Elisenvaaran osaston jäseniä Vaasassa 20.-21.7.1940. Vasemmalta Viljo Jakonen, Antti Naukkarinen, Y. Laurila, Pekka Äikää, Anton Villikka, Olavi Sikiö, Valter Räihä, joku lapsi, Tauno Kurri, ja hänen takanaan tuntematon henkilö, Niilo Silvan, Väinö Kyytinen, Kalevi Kuronen, Toivo Vilmi, Osmo Suvanto, Arvi Nousiainen, Jussi Aulasuo, Sulo Valkeapää, Toimi Suuronen, Jussi Rätty, Eino Hiiva (myöh. Teirmaa), Valto Salminen, Sulo Kähkönen, Ilmari Tiainen, Väinö Silvan, Adolf Halko (myöh. Halmelinna), Arvi Rytönen, Severi Paukkunen ja Vihtori Lampinen.

414. 496 // KJ 20-21 2001: "Kurki-Keskus" vuonna 1941-43. Vasemmalta Kirsti Hiltunen, "virkamies" Hugo Hovi ja Aune Veijalainen.

415. 482 // KJ 7 2000: Antti Veijalainen on tullut evakosta.

416. 435 // Ilmeisesti rippikoulukuva, koska vas. edessä on pastori Martti Heliövaara.

Myöhemmin lisättyjä kuvia:

417. Elisenvaaran Pikkukirkkoyhdistys perustettiin v. 1935. Kuvassa yhdistyksen jäseniä kokoontuneina seurakuntataloon Saavanmäelle. E1-03-001-0936 Valok. J. Rapo, Ihalan as. // Todennäköisesti Hakulisen kuva No 29: Elisenvaaran Rukoushuoneyhdistyksen väkeä kokoontuneina Elisenvaaran seurakuntatalon tiloihin. Kuvassa pastori Heimo Kortesniemi oikealla lattialla istuvan naisen kohdalla. Tunnistustilaisuus 24.3.04: Tämä istuva nainen on Aune Onerva Jääskeläinen.

418. E1-03-006-0941: **Raamattukurssilaisia** Elisenvaaran seurakuntatalossa v. 1936? Puhujapöytäpastori Kortesniemi (vas.) ja pastori Pietilä (oik.). MK 268: Hartaustilaisuudesta Elisenvaaran seurakuntatalolla. Pikkukirkko: Luther-kurssilaisia opettajineen 1938. *Tunnistustilaisuus* 24.3.04: Istumassa kolmas vasemmalta rouva Kylläinen; toinen oikealta Pöllänen? Seisomassa pastorien alapuolella ja heidän välissään Maria Miikkulainen. Pastoreista heti oikealle ylärivissä Pekon Kallen Lahja?; viimeinen oikealla Aini Sikiö?

- 419: C1-03-040-0435: **Elisenvaaran asemanseudun lapsia Pönttysen pellolla.** Vasemmalla näkyy Veijalaisen talo ja oikealla VR:n kasarmi. Kuva on vuodelta 1938.
(Aila Jouhikainen (os. Kosonen) Olavi Kallioniemen avustamana: **Takarivi:** Soili Syrjälä, Marjatta Kosonen (tupsumyssyiset) sekä Salme Syrjälä. **Keskirivi:** Sirkka Kallioniemi, Airi Heiskanen, Aila Kosonen (valk. karvahattu päässä), Sulo Syrjälä, hieman Sulon takana Helka Veijalainen, Sulon vieressä Uolevi Lehtinen, hieman hänen takanaan Eila Kallioniemi, Aira Syrjälä (vaalea kaulus), Eino Kallioniemi. **Eturivi:** Jorma Mäkelä, Aini Suvanto, Asta Suvanto, Olavi Kallioniemi (istumassa), Eero Vesterberg (polvillaan takana), Jorma Heiskanen (edessä), Pekka Lakkonen (istumassa) sekä oikeanpuoleisin Iivo Veijalainen.)
Valok.: Viivi Tersa (Kallioniemi).
420. Muistojemme Kurkijoki s. 237: Äitienväivien osanottajia seurakuntatalon edessä Elisenvaarassa. *Tunnistustilaisuus* 24.3.04: Neljäs nainen eturivissä vasemmalta (vaaleapukuisesta hattupäisestä seuraava oikealle: Helena Miikkulainen.
Ruutupukuinen nainen eturivissä oviaukon oik. reunan kohdalla: rouva Jääskeläinen, lähinaapuri keskikylässä. Seuraava oikealle eturivissä Kristiina Kylliäinen, Matin vaimo. Eturivissä äärimmäisenä oikealla: rouva Karvinen?, vahtimestarin vaimo, kuoli pommituksessa.
421. Muistojemme Kurkijoki s. 131: Käsitökurssilaisia Titossa. Antti Pellikka Raisiosta on tunnistanut Kurkijokelaisen numerossa 36 1959 nämä henkilöt: Vasemmalta Juhana Veikkolainen, Antti Pellikka, Pekka Ristolainen, Toivo Kiiski, Akseli Nikkari (kurssien opettaja), Juhana Kiiski, Pekko Kiiski, Antti Kurri, Juhana Kyytinen, Juhana Pöysti ja Juhana Sikio.
422. Lopottiin menevän tien varrelta syksyllä 1941, mahdollisesti Hämmäläisen kirjakaupan kohdalta. Valok. Arvi Nousiainen.
423. EVRn keskustaa syksyllä 1941. Vasemmalla Osuuskaupan rauniot taaempänä, lähempänä sementtitiilisen rakennuksen rauniot, vasemmassa alakulmassa Merran talon raunioita. Oikealla apteekin ja SK-talon raunioita. Valok. Arvi Nousiainen.
424. Nuorisoseuran talo kevään kukkien koristamana. Valok. Toimi Suuronen.
425. EVRn NSn alainen voimistelu- ja urheiluseura Yritys. ohj. Tilda Kosonen, säest. lukkari Miettinen. Valok. Luukkonen, Pietari. Läh. Aino Kylliäinen, Haapamäki.
426. Virkailijatyttöjä "ilmasuojassa" EVR:ssä talvisodan aikana.
427. EVRn ratapihan valonheitintornien pystytys 1938. Pienempi rakennelma on aputorni. Valonheitintornin päähän on kiinnitetty aputornin kautta kulkeva vaijeri, jonka toinen pää on kiinni vetokoneena toimineessa veturissa. Torneja oli kaksi, toinen ratapihan eteläosassa ja toinen sen keskivaiheilla. Tornit pystytettiin, kun ratapiha-aluetta laajennettiin Lappeenrannan radan valmistumisen myötä.
428. Kaksi kuvaa EVRn voimistelu- ja urheiluseura Yrityksen urheilukentän tanssilavalta 1930-luvun alusta. Tällä kentällä poltettiin joka kesä juhannuskokko, joka keräsi paljon väkeä ympärilleen. Eino Reponen kok. Pirkkala.
429. Kesällä 1928 EVRn Miikkolanmäen näkötorni. E. Reponen tornin huipulla. Valok. Pietari Luukkonen. E. Reponen kok. // Elisenvaaran Miikkolaisenmäellä sijainnut kolmiomittaustorni v. 1928. Ylimpänä heiluttaa lippua Eino Reponen.) B3-03-016 .
430. EVRn rautatieäisten kesäretki 1920-luvulla. Oikealla kauppias Yrjö Mikkonen. Hän oli tullut laukkukauppiaina Itä-Karjalasta ja perustanut kaupan EVR:ään. Hänen köllinimensä oli "Potska".

Valok. Pietari Luukkonen. Kylästä kylään -kirjan mukaan retket suuntautuivat Lumivaaran Hepolammille ja Marianvaaran likolammille. Eino Reposen kok., Pirkkala.

431. Kuva otettu urheiluseura Yrityksen kentällä 1928. Veljeni kanssa vedettiin syysvalaistusta. Penkillä istumassa Lauri Hartikainen ja pitkällään Jorma Kosonen. Valok. Pietari Luukkonen. Eino Reposen kok., Pirkkala.

432. Suutari Antti Kusti Reponen, s. 1885 Parikkalassa, k. Mellilässä 1968. Toimi talvisotaan asti suutarina EVR:ssä. Palasi sinne 1942, rakensi entiselle paikalle mökkinsä ja asettui 1944 sodan jälkeen Mellilään. Vaikka ympäriltä on muut talot hävitetty, hänen mökkinsä seisoo yhä (1994) paikallaan mustaksi maalattuna. Eino Reposen kok., Pirkkala.

Esine No 659. Valde Räihälle tehty valokuva-albumi, 29x22x3 cm. Tummansiniset kannet. Etukannen keskelle ulkopuolelle liimattu hopeinen laatta, jossa teksti: Muistoksi asemapäällikkö Valde Räihälle 28.3.1949.

Albumissa on seuraavien henkilöiden kuvat:

Asemapäällikkö Valde Räihä;

Hj. Rytkönen, Tervajoki; K.E. Paalanen, Haapamäki; E. Sihvonon, Kälviä;

A. Villikka, Seinäjoki; A. Komonen, Voikoski; T. Hannus, Kajaani;

A. Kunttu, Etusimola; M. Heikkinen, Parikkala; L. Poutanen, Iittala;

A. Rytkönen, Leppäkoski; T. Poutanen, Kuopio; A. Naukkarinen, Vihtari;

A. Marttila, Tampere; F. Terho, Jyväskylä; K. Vairila, Toijala;

V. Kärri, Joensuu; J. Tillonen, Parikkala; N. Oksala, Virasoja;

A. Nousiainen, Kemijärvi; P. Eskelinen; A. Itkonen, Iisalmi;

A. Ahokas, Pori; M. Anttonen, Virasoja; H. Eurola, Kouvola;

A. Halko, Vaasa; T. Sainio, Helsinki; A. Lehikoinen, Seinäjoki;

V. Jakonen, Seinäjoki; V. Salminen, Toijala; V. Sainio, Joensuu;

S. Valkeapää, Vaasa; V. Korpela, Pori; N. Silván, Lahti;

O. Suvanto, Seinäjoki; H. Vanninen, Kuopio; A. Hauksela, Ylivieska;

E. Pelli, Vaasa; K. Raitama, Haapamäki; V. Räihä, Vaasa;

E. Vuojärvi, Kontiomäki; S. Muukkonen, Salo; J. Heinonen, Salo;

Hj. Vuojärvi, Pori; P. Helenius, Toijala; J. Veikkolainen, Orivesi;

S. Paukkunen, Pori; L. Pitkänen, Lapua; O. Heinonen, Peipohja;

K. Akkanen, Leppäkoski; A.K. Rautio, Helsinki; J. Aulasuo, Kuopio;

K. Kuronen, Pieksämäki; S. Kähkönen, Joensuu; S.V. Pulkkinen, Helsinki;

H. Siitonen; T. Savolainen, Helsinki; N. Aulasuo, Jyväskylä;

T. Karhu, Virasoja; T. Ahokas (kuoli Elisenvaarassa 13.5.44); V. Savolainen (kuoli ilmapommituksessa Viipurissa);

Loppuosassa albumia on seuraavat kuvat:

Elisenvaaran asemarakennus; Pusutunneli; Rautahepo Sortavalaan lähdössä linjamiehistön

etuhuoneen edustalla; Junien lähtöaikaviitta ennen Simpeleen radan valmistumista; Näkymä

valonheittäjätornista pohjoiseen; Näkymä valonheittäjätornista etelään; Näkymä

valonheittäjätornista itään; Asuinkasarmeja; Keski-Karjalan Osuusliikkeen talo; Yhteiskoulun

rakennus; Nuorisoseuran talo; Suojeluskuntalaisia "Suojalinnan" rapuilla; Suojeluskuntalaisia ja

lottia "Suojalinnan" rapuilla; Elisenvaaran soitannollisen seuran orkesteri; Elisenvaaran

suojeluskunnan soittokunta; Rautatieläisiä retkellä Rantalinnassa 11.6.1939; AMYn toiminnan

lopettajaiskokouksen osallistujia Vaasassa 21.7.1940; Näköala "mamma" Kirjavaisen asunnon

katolta; Kirjavaisen "maman" asunto pommitettuna; Sodan tuhoja ratapihalla; Sodan tuhoja

koulutilalla; Asema ensimmäisen pommituksen jälkeen jouluukuussa 1939; Varikon konttorin

rauniot välirauhan tultua; Venäläisten rakentama "riemuportti" Huutomäen tien varressa; Viimeiset

lähtijät aseman edessä syksyllä 1944 kerääntyneinä uuden, väliaikaisen aseman edustalla;

Asemarakennus 26.12.1939; I lk. kirjurin asunto 20.3.1940; Asemapäällikön asunto 20.3.1940;

Vara-asema 1939-40.

Viimeisellä sivulla on kuva H. Poutasesta, Helsinki. (Ehkä albumin laatija)